БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 33 (780) | 15 февраль, жума, 1957 йил | Баҳоси 20 тийин.

СССР Олий Суди тўғрисида Низом

1-модда. СССР Конституциясининг 104-моддасига мувофиқ СССР Олий Суди Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг энг юқори суд органидир.

СССР Олий Судига ССР Иттифоқидаги суд органларининг суд ишлари устидан, шунингдек иттифоқчи республикалардаги суд органларининг суд ишлари устидан ушбу Низомда белгиланган доирада назорат қилиб туриш вазифаси юкланади. СССР Олий Суди қонун чиқариш ташаббуси ҳуқуқига эгадир.

2-модда. СССР Олий Суди СССР Олий Совети олдида, СССР Олий Советининг сессиялари ўртасидаги даврда эса СССР Олий Совети Президиуми олдида жавобгардир.

СССР Олий Судининг аъзолари ва СССР Олий Судининг халқ маслаҳатчилари одил судловни амалга ошириш вақтида мустақилдирлар ва фақат қонунгагина бўйсунадилар.

3-модда. СССР Олий Суди СССР Олий Совети томонидан сайланадиган СССР Олий Судининг Раиси, СССР Олий Суди Раисининг ўринбосарлари, СССР Олий Судининг аъзолари ва халқ маслаҳатчиларидан, шунингдек иттифоқчи республикалар Олий судларининг лавозими бўйича СССР Олий Суди аъзолари бўлган раисларидан иборат бўлади.

СССР Олий Судининг сон состави СССР Олий Судини сайлаш вақтида СССР Олий Совети томонидан белгиланади.

4-модда. СССР Конституциясининг 105-моддасига мувофиқ, СССР Олий Суди беш йил муддатга сайланади.

5-модда. СССР Олий Суди ўз фаолиятида умумиттифоқ қонунларига, шунингдек иттифоқчи республикаларнинг қонунларига амал қилади.

6-модда. СССР Олий Суди қуйидаги составда иш кўради:

А) СССР Олий Судининг пленуми;

Б) Гражданлик ишлари бўйича Суд коллегияси;

В) Жиноят ишлари бўйича Суд коллегияси;

Г) Ҳарбий коллегия.

7-Модда. СССР Олий Судининг Пленуми СССР Олий Судининг Раиси, СССР Олий Суди Раисининг ўринбосарлари ва СССР Олий Судининг аъзоларидан иборат бўлади.

Пленум мажлисларида СССР Бош Прокурори муқаррар иштирок қилади.

8-модда. СССР Олий Судининг Пленуми СССР Олий Суди Раиси томонидан камида уч ойда бир марта чақирилади.

Пленум мажлиси Пленум составининг камида учдан икки қисми мавжуд бўлганида тўла ҳуқуқли деб ҳисобланади.

Пленумнинг қарорлари СССР Олий Суди Пленумининг мажлисида қатнашган аъзолари овозларининг оддий кўпчилиги билан қабул қилинади.

9-модда. СССР Олий Судининг Пленуми:

а) СССР Олий Суди коллегияларининг қарорлари, ҳукмлари ва ажримлари тўғрисида СССР Олий Суди Раиси ва СССР Бош Прокурорининг протестларини қараб чиқади;

б) иттифоқчи республикалар Олий Судларининг қарорлари умумиттифоқ қонунларига хилоф бўлган тақдирда ёки бу қарорлар бошқа иттифоқчи республикаларнинг манфаатларини бузган тақдирда СССР Олий Суди Раиси ва СССР Бош Прокурорининг шу қарорлар ҳақидаги протестларини қараб чиқади;

в) суд практикаси ва суд статистикасининг умумлаштирган материалларини қараб чиқади ва суд ишларини қараб чиқиш вақтида қонунчиликни қўлланишга доир масалалар юзасидан судларга қўлланма тариқасида изоҳлар бериб туради;

г) қонунчилик тартибида ҳал этилиши лозим бўлган масалалар юзасидан ва СССР қонунларини шарҳлаш масалалари юзасидан СССР Олий Совети Президиумига ўз фикрини тақдим этади;

д) иттифоқчи республикалар суд органлари ўртасидаги жанжалларни ҳал этади.

10-модда. Суд коллегиялари СССР Олий Суди Пленуми томонидан СССР Олий Суди аъзоларидан иборат тасдиқланади.

СССР Олий Суди Раисига зарур ҳолларда коллегияларнинг составларини ўзгартириш ҳуқуқи берилади ва ана шу ўзгартишлар кейинчалик СССР Олий Суди Пленумининг тасдиқига тақдим этилади.

СССР Олий Судининг Ҳарбий коллегиясида суд ишларини қараб чиқишга зарур ҳолларда округ ва флотлар ҳарбий трибуналларининг аъзолари запас судьялар сифатида қатнаштирилиши мумкин.

11-модда. СССР Олий Судининг гражданлик ишлари бўйича Суд коллегияси ва жиноят ишлари бўйича Суд коллегияси:

а) ғоят муҳим бўлган ва қонун томонидан ўзларига ҳавола қилинган тегишли гражданлик ишлари ва жиноят ишларини биринчи инстанция суди сифатида қараб чиқадилар;

б) иттифоқчи республикалар Олий судларининг гражданлик ишлари ва жиноят ишлари юзасидан чиқарган қарорлари ва ҳукмлари умумиттифоқ қонунчилигига хилоф бўлган тақдирда ва бошқа иттифоқчи республикаларнинг манфаатларини бузган тақдирда СССР Олий Суди Раиси, СССР Бош Прокурори ва уларнинг ўринбосарларининг ана шу қарор ҳамда ҳукмлар тўғрисидаги протестларини суд назорати тартибида қараб чиқадилар.

12-модда. СССР Олий Судининг Ҳарбий коллегияси:

а) ғоят муҳим бўлган ва қонун томонидан ўзига ҳавола қилинган жиноят ишларини биринчи инстанция суди сифатида қараб чиқади;

б) округ ва флотларнинг ҳарбий трибуналлари чиқарган ҳукмлар тўғрисида қонунда кўзда тутилган ҳолларда кассацион шикоятлар ва протестларни қараб чиқади;

в) округ ва флотлар ҳарбий трибуналларининг ҳукмлари ва ажримлари тўғрисида СССР Олий Суди Раиси, СССР Бош Прокурори, уларнинг ўринбосарларининг протестларини, шунингдек СССР Олий Суди Ҳарбий коллегияси Раисининг ва Бош Ҳарбий Прокурорнинг протестларини суд назорати тартибида қараб чиқади.

13-модда. СССР Олий Суди коллегиялари раислик қилувчи—СССР Олий Судининг аъзоси ва икки халқ маслаҳатчисидан иборат составда биринчи инстанция суди сифатида ишларни қараб чиқади.

Коллегиялар кассацион шикоятларни ва протестларни, шунингдек суд назорати тартибидаги протестларни СССР Олий Судининг уч аъзосидан иборат составда қараб чиқади.

14-модда. СССР Олий Суди гражданлик ишлари Суд коллегиясининг қарорлари ва жиноят ишлари бўйича Суд коллегиясининг ва Ҳарбий коллегиянинг ҳукмлари Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи номидан чиқарилади.

15-модда. СССР Олий Судининг Раиси:

а) СССР Олий Суди суд коллегияларининг қарорлари, ҳукмлари ва ажримлари юзасидан протестларни, шунингдек иттифоқчи республикалар Олий Судларининг қарорлари, ҳукмлари ва ажримлари ҳақидаги протестларни ушбу Низомга мувофиқ СССР Олий Судига тақдим этади;

б) СССР Олий Суди Пленумининг мажлисларида раислик қилади ва ҳар қандай ишни кўриб чиқиш вақтида СССР Олий Суди коллегияларининг суд мажлисларида раислик қилишни ўз зиммасига олиши мумкин;

в) СССР Олий Суди коллегияларининг ишларига умумий ташкилий раҳбарликни амалга оширади;

г) СССР Олий Суди Пленумида қараб чиқилиши лозим бўлган масалалар юзасидан материаллар тайёрлашни таъмин этади;

д) умумиттифоқ суд статистикаси олиб бориш ишларини уюштиради;

е) СССР Олий Суди аппаратининг ишларига раҳбарлик қилади.

СССР Олий Судининг Раиси бўлмаган вақтда унинг барча ҳуқуқлари ва бурчларини СССР Олий Суди Раисининг ўринбосари бажаради.

16-модда. СССР Олий Суди коллегияларининг раислари:

а) тегишли коллегияларнинг ишларига раҳбарлик қиладилар;

б) коллегияларнинг тайёргарлик мажлислари ва суд мажлисларида раислик қиладилар;

в) коллегияларнинг суд мажлислари учун тегишли коллегияларнинг аъзолари ҳамда халқ маслаҳатчиларидан иборат составини тузадилар;

г) коллегияларнинг фаолияти тўғрисидаги ҳисоботларни СССР Олий Суди Пленумига тақдим этадилар;

Ҳарбий коллегия Раисига ҳарбий трибуналларга ташкилий раҳбарлик қилиш ҳам юкланади.

17-модда. СССР Олий Судининг Раиси, Раис ўринбосарлари ва СССР Олий Судининг аъзолари, шунингдек СССР Олий Судининг халқ маслаҳатчилари СССР Олий Советининг розилигисиз ва сессиялар ўртасидаги даврларда эса СССР Олий Совети Президиумининг розилигисиз суд жавобгарлигига тортилиши ёки қамоққа олиниши мумкин эмас.

18-модда. СССР Олий Суди Раиси, Раис ўринбосарлари ва СССР Олий Судининг аъзолари, шунингдек СССР Олий Судининг халқ маслаҳатчилари СССР Олий Советининг қарори билангина, сессиялар ўртасидаги даврда эса СССР Олий Совети Президиумининг қарори билангина ўз вазифаларидан муддатидан илгари озод қилиниши мумкин ва шу ҳақдаги қарор кейинчалик СССР Олий Советининг тасдиқига тақдим этилиши керак.

19-модда. СССР Олий Суди аппаратининг структураси СССР Олий Совети Президиуми томонидан тасдиқланади.

20-модда. СССР Олий Суди «СССР Олий Суди бюллетени»ни нашр этади.

СССР Олий Советининг Қарори

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Судини сайлаш тўғрисида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Суди қуйидаги составда сайлансин:

СССР ОЛИЙ СУДИНИНГ РАИСИ

ГОРКИН Александр Федорович

СССР ОЛИЙ СУДИ РАИСИНИНГ УРИНБОСАРЛАРИ

МОРОЗОВ Николай Кузьмич
СМИРНОВ Лев Николаевич

СССР ОЛИЙ СУДИНИНГ АЪЗОЛАРИ

БАРДИН Петр Иванович
БОРИСОГЛЕБСКИЙ Виктор Валерьянович
ГУСЕВ Николай Никифорович
КОСТРОМИН Александр Александрович
ЛИХАЧЕВ Петр Алексеевич
ПАНЮГИН Валентин Евгеньевич
СУПАТАЕВ Абдиқосим
ЦИРЛИНСКИЙ Борис Степанович
ЯКИМЕНКО Ирина Денисовна

СССР ОЛИЙ СУДИНИНГ ХАЛҚ МАСЛАҲАТЧИЛАРИ

БРИГМАН Виктор Иосифович
ВОРОБЬЕВ Дмитрий Захарович
ГУЦУ Михаил Степанович
ГОЛУБИЦКИЙ Сергей Иосифович
ЗАХАРОВ Александр Иванович
ИВЛЕВА Пелагея Сергеевна
КАРАМЯН Србуи Аванесовна
КАНГЕЛЬДИЕВ Нурқази
КОЗЛЯК Александр Иванович
МАМАМТАВРИШВИЛИ Давид Григорьевич
МУРАДОВА Мая
НАБИЕВА Сайёра Усмоновна
РАХИМБЕКОВ Яхё
РИДЗИНЬ Ян Петрович
РОМАНОВ Иван Михайлович
СОДИҚОВ Акрамжон Содиқович
СИМОНОВ Евгений Максимович
СНОБКОВ Иван Афанасьевич
ТАҒИЕВА Сона Анифа қизи
ТИХАЗЕ Карл Ильич.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1957 йил 12 февраль.

СССР Олий Советининг Қарори

СССР Ташқи ишлар министри Д. Т. Шепиловнинг халқаро аҳвол ва Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати тўғрисидаги доклади юзасидан

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети СССР Ташқи ишлар министри Д. Т. Шепиловнинг халқаро аҳвол ва Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати тўғрисидаги докладини эшитиб ва муҳокама қилиб, ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Совет Ҳукуматининг ташқи сиёсати маъқуллансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1957 йил 12 февраль.

СССР Олий Суди тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида ҳамда СССР Конституцияси (Асосий қонуни)нинг 104 ва 105 моддаларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

ҚОНУН

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1- модда. СССР Олий Суди тўғрисидаги Низом тасдиқлансин.

2- модда. СССР Олий Суди компетенциясининг ўзгартирилиши ва иттифоқчи республикалар суд органлари ҳуқуқларининг кенгайтирилиши муносабати билан СССР Конституциясининг 104 ва 105 моддаларига тегишли ўзгартиш ҳамда қўшимчалар киритиб, бу моддалар қуйидагича баён этилсин:

«104- модда. СССР Олий Суди энг юқори суд органидир. СССР суд органларининг, шунингдек қонун билан белгиланган доирада иттифоқчи республикалар суд органларининг суд ишлари устидан назорат қилиб туриш СССР Олий Судига юклатилади».

«105- модда. СССР Олий Судини СССР Олий Совети беш йил муддатга сайлайди.

СССР Олий Суди составига иттифоқчи республикалар Олий Судларининг Раислари лавозимларида туриш ларига қараб кирадилар».

3- модда. «СССР, иттифоқчи ва автоном республикаларнинг суд тузилиши тўғрисида» 1938 йил 16 августда қабул қилинган Қонуннинг «СССР Олий Суди» деган VII бўлими ўз кучини йўқотган, деб топилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ

Москва, Кремль
1957 йил 12 февраль

Транспорт судларини тугатиш тўғрисида

ҚОНУН

Темир йўл ва сув транспортининг нормал ишлашини бузадиган ҳамда улар ҳақидаги ишлар транспорт судларида қаралиши тегишли бўлган жиноятларнинг сони анча камайганлиги сабабли, шунингдек иттифоқчи республикалар суд органларининг ҳуқуқларини янада кенгайтириш мақсадида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1-модда. Темир йўл ва сув транспортидаги линия ва округ транспорт судлари тугатилсин.

2-модда. Транспорт судларида қаралиши тегишли бўлган ишларнинг ҳаммаси иттифоқчи республикалар суд органларининг қарамоғига топширилсин, бу ишларни қараб чиқиш тегишли халқ судларига, область, ўлка судларига, иттифоқчи ва автоном республикаларнинг Олий Судларига, қайси судда қаралиши тегишли деб белгиланган бўлса, ўша судга юклатилсин.

3-модда. Ушбу Қонуннинг қабул қилиниши муносабати билан ўз кучини йўқотган қонунчилик актларининг рўйхатини СССР Олий Совети Президиуми қарамоғига тақдим этиш СССР Олий Судига топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1957 йил 12 февраль.

СССР Олий Советининг Қарори

Ўртоқ А. Ф. Горкинни СССР Олий Совети Президиумининг Секретари вазифасидан озод қилиш тўғрисида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Совети **қарор қилади:**

Ўртоқ Александр Федорович **Горкин** СССР Олий Суди Раиси қилиб сайланганлиги муносабати билан, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари вазифасидан озод қилинсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари учун А. АНДРЕЕВ.

Москва, Кремль
1957 йил 12 февраль

СССР Олий Советининг Қарори

Ўртоқ М. П. Георгадзени СССР Олий Совети Президиумининг Секретари қилиб сайлаш тўғрисида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

Ўртоқ Михаил Порфирьевич **Георгадзе** СССР Олий Совети Президиумининг Секретари қилиб сайлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари учун А. АНДРЕЕВ.

Москва, Кремль
1957 йил 12 февраль

ЮКСАК МУКОФОТ

Ўзбекистон Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларига орденлар ва медаллар топширилди

13 февраль кечқурун электр нурлари билан чароғон бўлган Қизил майдон ва Москва Кремли айниқса чиройлик тус олди.

Мана Катта Кремль саройи.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари жуда катта тўлқинли ҳислар билан сарой ичига кириб келмоқдалар. Кенг мармар зина юқорига, машҳур Георгий залига, Грановитая палатага ва бошқа залларга олиб чиқади.

Кечқурун соат 8. Тўплангáнлар СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошиловни қизғин қарсаклар билан кутиб оладилар. СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари О. В. Куусинен, СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари А. А .Андреев, И. В. Капитонов, Н. М. Шверник қизғин кутиб олиндилар.

Ленин орденларини ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамонининг «Ўроқ ва Болға» олтин медалларини тантанали топшириш бошланади. Мукофотларни СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари О. В. Куусинен, СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари А. А. Андреев, И. В. Капитонов, Н. М. Шверник топширадилар.

Тошкент областидаги Янгийўл районининг Сталин номли колхози раиси Абдулла Ортиқов биринчи бўлиб К. Е. Ворошилов олдига келади. Клемент Ефремович уни чин кўнгилдан табриклайди, сиҳат-саломатлик, пахтачиликни ривожлантиришда янги муваффақиятлар тилайди.

К. Е. Ворошилов Фарғона областининг Олтиариқ районидаги Маленков номли колхоз раиси Бозорбой Отақуловга, Тошкент областининг Сирдарё районидаги «18 партконференция» колхозининг раиси Иван Андреевич Бездетнийга, Қорақалпоғистон АССР Тўрткўл шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Фаттоҳ Васиғовга, Қашқадарё область, Ўзбекистон КП Китоб район комитетининг биринчи секретари Муҳаммадқул Жуманазаровга, Андижон областидаги биринчи Ленин МТСининг директори Мамасоли Мақсудовга, Наманган областининг Наманган районидаги Сталин номли колхоз раиси Хасанбой Сойиббоевга, Тошкент области, Ўзбекистон КП Оржоникидзе район комитетининг биринчи секретари Кароматт Тошпўлатовага, Самарқанд областининг Оқдарё районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси Туман Саидовага ва бошқаларга мукофотларни топширади.

К. Е. Ворошилов мукофотланганларнинг ҳар қайсисини қизғин қутлайди, уларнинг ҳар қайсисига кўп куч, сиҳат-саломатлик, шахсий ҳаётларида бахтиёрлик, меҳнатда янги, тағин ҳам кўпроқ муваффақиятлар тилайди.

Шу кун республиканинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони олган бошқа бирқанча илғор кишиларига ҳам Ленин орденлари, «Ўроқ ва Болға» олтин медаллари топширилди.

Тожикистон ССР Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларининг бир группасига — колхоз раисларига, пахтачилик бригадаларининг бошлиқларига, звено бошлиқларига, МТС директорларига, партия ходимларига ҳам Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорлари билан биргаликда Ҳукуматнинг юксак мукофотлари топширилди.

Орден ва медаллар топширилиб бўлди. Пиджакларга, кўйлакларга, чопонларга қадаб қўйилган Ленин орденлари, «Ўроқ ва Болға» медаллари ярқираб кетди. Ҳозиргина мукофот олган кишиларнинг ҳаммаси ғоят хурсанд, уларнинг кайфи чоғ.

Пахтачиликнинг донгдор усталарини СССР Олий Советининг мажлислар залига таклиф қиладилар. Кечагина шу ерда совет парламенти депутатлари давлатнинг жуда муҳим масалаларини ҳал қилган эдилар, бугун эса Ўзбекистон ва Тожикистоннинг, бутун мамлакатнинг шоншуҳрати ва ифтихори бўлган кишилар бу ерга тўпландилар.

Президиумда К. Е. Ворошилов, Н. М. Шверник, О. В. Куусинен, А. А. Андреев, И. В. Капитонов, М. П. Георгадзе ўтирибдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. А. Муҳитдинов, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. Ўлжабоев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов, Тожикистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси М. Раҳматов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси С. К. Камолов, Тожикистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Додхудоев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Е. Мельников ҳам президиумдан жой оладилар.

Залда Тожикистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари С. Холиқова, Тожикистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. В. Мазаев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари М. Мирзааҳмедов, П. Сеитов, Ё. С. Насритдинова, Тожикистон ССР Олий Совети раиси А. Ҳасанов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарлари О. А. Алимов, М. Абдураззоқов, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари П. С. Обносов ҳозир бўлдилар.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари К. Тошпўлатова, Р. Аҳмедов, В. Т. Зибров, М. Мақсудов, Д. Ўрунова, Х. Сойиббоев мукофотланганлар номидан сўзга чиқдилар. Улар Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига ўз меҳнатларига юксак баҳо берилганлиги учун қизғин ташаккур айтдилар, эришилган муваффақиятлар билан кифояланиб қолмай, тағин ҳам яхшироқ ишлашга, Ватанимизни яшнатиш ва унинг қудратини мустаҳкамлаш учун ўз кучларини аямасликка ваъда бердилар.

Ўртоқ К. Е. Ворошилов мукофотланганларга қарата катта нутқ сўзлади. У СССР Олий Совети Президиуми, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати номидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларини Совет Иттифоқининг олий мукофотларини олганликлари билан қизғин табриклади.

Ўртоқ К. Е. Ворошилов дедики, Улуғ Октябрь социалистик революцияси туфайлигина Ўзбекистон ССР ва Тожикистон ССР халқ хўжалигининг ўсиши, қардош республикалар қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг муваффақият қозонишлари мумкин бўлди ва жуда қонуниятли иш бўлди. Ўзбек ва тожик пахтакорлар хонлар, бойлар ва рус чоризми асорати остида турган вақтларида жуда катта мамлакатимизнинг халқи пахтакорларнинг меҳнатларини муносиб қадрлаб, бунинг учун шунчалик юксак мукофотлар бериши мумкинлигини илгари орзу қила олармидилар.

Коммунистик партия ўзбек ва тожик халқларини яхши турмушнинг катта ёруғ йўлига олиб чиқди, шунинг учун ҳам улар бу йўлдан ишонч билан бормоқдалар. Ўзбекистон ва Тожикистоннинг турмуши нақадар ўзгарганлигини ва яшнаётганлигини совет кишилари кўриб турибдилар. Ўзбекистон ва Тожикистон Совет Социалистик Республикаларининг меҳнаткашлари бутун иттифоқчи республикаларнинг халқлари билан қўлни қўлга бериб ишлаб, коммунистик жамият қуриш улуғ ишига ўзларининг бутун кучлари, заковотлари ва талантларини сарфламоқдалар.

Ўзбекистон колхозчилари, МТС, совхоз, партия ва совет ташкилотларининг ходимларидан иборат катта бир группаси ҳозир Москвада меҳмон бўлиб турипти. Улар пахтачиликни ривожлантиришда эришган муваффақиятлари учун Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон олишга муяссар бўлганлар. Суратда: Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Кремлдаги В. И. Ленин кабинетида.

И. Душкин фотоси (ЎзТАГ) (Фототелеграф орқали олинди).

Пахтачиликнинг ажойиб усталари ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ташкилотчилари бўлган Ўзбекистонлик Ҳамроқул Турсунқуловнинг, тожикистонлик Сайидхўжа Ўринхўжаев ва Карим Исмоиловларнинг номларини бутун мамлакат билади. Совет ҳукумати уларни эришган муваффақиятлари учун неча марталаб мукофотлади, улар эса ҳар бир янги мукофотдан кейин ўз ғайратларига ўн ҳисса ғайрат қўшиб ишламоқдалар. Мана энди бунинг натижаларини кўриб турибмиз: Ўртоқ Турсунқулов қишлоқ хўжалик соҳасидаги зўр муваффақиятлари учун Совет Иттифоқида биринчи бўлиб учинчи марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олди. Ўринхўжаев ва Исмоилов ўртоқлар эса икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони бўлиб қолдилар. Улар бир неча ўн йилдан бери колхоз раиси бўлиб ишламоқдалар, улар раҳбарлигидаги колхозлар илғор колхозлардир.

Қаҳрамонлар орасида хотин-қизлар ҳам борлиги жуда қувонарли бир ҳолдир, дейди К. Е. Ворошилов. Гарчи булар унчалик кўп бўлмаса ҳам, аммо илгари шарқнинг меҳнаткаш хотин-қизлари ўз меҳнатининг бутун халқ томонидан шунчалик ҳурматланиши ва тақдирланишини орзу қила олармиди? Эндиликда хотин-қизлар бизнинг Совет мамлакатимизда илғор кишилар орасида ўзларига муносиб ўрин олмоқдалар. Улар ҳақиқатан ҳам ҳар қанча ҳурматга ва ўзларига нисбатан муттасил ғамхўрлик қилинишига сазовордирлар, чунки хотин-қизлар фақат колхоз далаларида қаҳрамонона меҳнат қилиб қолмасдан, шу билан бирга болаларни тарбиялаш билан ҳам шуғулланмоқдалар, минглаб ҳар хил рўзғор ишларини бажармоқдалар.

Ўзбекистон ва Тожикистон меҳнаткашлари олдида, дейди сўнгра К. Е. Ворошилов, 1957 йилда мамлакатга тағин ҳам кўпроқ пахта бериш вазифаси турибди. Бу вазифани муваффақиятли бажариш бу ерда ҳозир бўлганларга ҳам кўп жиҳатдан боғлиқдир. Сизлар дейди К. Е. Ворошилов, қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ҳам, шу жумладан чорвачиликни ҳам ривожлантиришингиз, республикаларнинг меҳнаткашлари кўпроқ сут, гўшт, ёғ ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари олишлари учун, саноатимиз кўпроқ хомашё олиши учун чорвачиликнинг маҳсулдорчилигини оширишга эришувингиз ҳам керак. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаати қишлоқ хўжалик меҳнатчилари олдига ана шу вазифани қўйди.

Пировардида К. Е. Ворошилов Ўзбекистон ва Тожикистоннинг меҳнаткашлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ва бутун халқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида ўз олдиларида турган вазифаларни муваффақият билан бажарадилар деб ишонч билдирди. У қаҳрамонларни юксак мукофотлар билан яна бир марта табриклади, уларга шахсий турмушларида катта бахт, Ватан саодати йўлида қилаётган ишларида муваффақиятлар тилади. (ТАСС).

СССР Олий Советининг олтинчи сессияси

12 февраль соат 16 да Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қўшма мажлисида ўртоқ **Д. Т. Шепиловнинг** доклади муҳокама қилина бошлади. Иттифоқ Советининг Раиси депутат **П. П. Лобанов** раислик қилади.

Сўз депутат **Ш. Р. Рашидовга** (Ўзбекистон ССР) берилади. Депутат Рашидов айтадики, ер юзининг ҳамма қисмидаги миллионларча оддий кишилар халқаро аҳвол билан ғоят қизиқмоқдалар. Халқлар халқаро воқиаларнинг ривожланишини ҳаяжон билан кузатиб турмоқдалар, тинчлик бўлишини қаттиқ талаб этмоқдалар, чунки улар урушнинг қандай кулфатлар келтиришини ўз тажрибаларида кўриб билдилар. Тинчлик кучлари йил сайин ўсиб, мустаҳкамланиб бораётганлиги, тинчлик учун курашувчилар барча мамлакатларда тобора кўпаяётганлиги биз, совет кишиларини қувонтиради. Барча қитъалардаги соф виждонли кишилар, тинчлик учун хормай-толмай курашувчилар Совет Иттифоқига зўр умид ва хурсандчилик билан назар солмоқдалар ва Совет Иттифоқини тинчлик таянчи, озодлик ва бахт маяги деб биладилар. Москва тинчлик йўлидаги курашнинг бош штаби бўлиб қолди ва ер юзининг ҳамма қисмидаги миллионларча оддий кишиларнинг муҳаббатига сазовор бўлди.

Ўзбек халқи, деди ўртоқ Рашидов Совет ҳукуматининг ташқи сиёсатини бутунича ва тўла маъқуллайди ҳамда ўртоқ Шепиловнинг докладида халқаро кескинликни юмшатишга, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган таклифларни қувватлайди.

Депутат **Ю. И. Палецкис** (Литва ССР) ўз нутқида Совет ҳукуматининг сиёсати совет халқининг манфаатларигагина эмас, балки ер юзидаги соф виждонли барча кишиларнинг ҳам орзу-тилакларига мосдир, деди.

Ўртоқ Палецкис Литва Совет Иттифоқи составида озодлик ва мустақилликка эришганлигини таъкидлаб, Совет ҳукумати бундан буён ҳам тинчликни ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш сиёсатини қаттиққўллик, чидам билан актив суратда амалга оширади деди.

СССР Маданият министри депутат **Н. А. Михайлов** сўз олади. Депутат Михайлов депутатлардан бир группасининг СССР Ҳукумати Совет Иттифоқи билан дунёдаги барча давлатлар ўртасида маданий алоқаларни кенгайтириш ва ривожлантириш учун қандай чораларни кўриш ниятида эканлиги ҳақида берган саволига Совет ҳукуматининг топшириғига мувофиқ жавоб беради.

Ўртоқ Михайлов СССРнинг маданият соҳасидаги халқаро алоқаларини қисқача баён қилиб айтдики, кейинги вақтларда бир қанча мамлакатларда Совет Иттифоқи билан маданий алоқани қийинлаштириш ёки ҳатто тўхтатиб қўйиш учун ҳар қандай ғовлар вужудга келтирилмоқда. Шу билан бирга кўп мамлакатлардаги прогрессив интеллигенция маданий алоқаларни амалга оширишда реакцион доиралар томонидан вужудга келтирилаётган ҳар қандай ғайри табиий ҳолларни тугатиш учун тобора зўр сабот билан курашмоқда. Европада, Осиёда, Латин Америкасида, хуллас ҳамма ерда маданият соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги даъватлар тобора баралла эшитилмоқда. Бу эса бир-бирларининг фикрларини англашга, тинчлик йўлидаги курашнинг олижаноб мақсадларига ёрдам беради.

Совет давлати,—деди ўртоқ Михайлов, маданият соҳасидаги халқаро ҳамкорликни сақлабгина қолмай, балки уни бутун чоралар билан ривожлантириш учун ҳам қўлидан келган бутун чораларни кўради. Совет Иттифоқи ҳукумати фанлар академиялари, университетларнинг чет эллардаги илмий, маданий ташкилотлар ва жамоат ташкилотлари билан алоқаларини янада ривожлантиришларида уларга ёрдам беради.

Депутат Михайлов маданий алоқани кенгайтириш юзасидан 1957 йилга мўлжалланган план тўғрисида гапирди. Депутат Михайлов сўзининг охирида бундай деди:

Совет ҳукумати аввалгидек ҳозирда ҳам ҳар бир давлатнинг Совет Иттифоқи билан маданий ҳамкорлик ўрнатиш тўғрисидаги таклифларини яхши ният билан қараб чиқишга тайёрдир. Совет интеллигенцияси маданият соҳасидаги алоқаларни ривожлантириш ва мустаҳкамлашни, халқ бахт-саодатини кўзлаб, фан, адабиёт, санъат соҳасида ҳамкорлик қилишни астойдил истаётган кишиларнинг содиқ дўсти ва вафодор ўртоғидир. Совет интеллигенцияси халқаро миқёсдаги маданий алоқаларни янада мустаҳкамлаш учун, тинчлик ва халқлар ўртасидаги дўстлик йўлидаги, меҳнаткашларнинг бахт-саодати йўлидаги буюк кураш учун ўзининг барча куч ва билимини бағишлайди.

Олий Совет қарор қилади: СССР Маданият министри депутат Н. А. Михайловнинг депутатлардан бир группаси томонидан СССР Ҳукуматига берилган саволга қайтарган жавоби маълумотга олинсин.

Депутат **Н. Ф. Игнатов** (Москва области) Эронга қилган саёҳати тўғрисида ва Совет-Эрон муносабатлари ҳақида ўз таассуротларини сўзлаб берди.

Совет Иттифоқи, деди ўртоқ Игнатов, Эроннинг суверенитети ва мустақиллигини ҳурмат қилади. СССР дўст Эронга сира ҳам таҳдид қилмайди ва унга хавф туғдирмайди. Агар бирор хавф тўғрисида гапирар эканмиз, бундай хавф ҳақиқатан ҳам бор, аммо бу хавф шундай агрессив кучлар томонидан туғдирилмоқдаки, бу агрессив кучлар баъзи мамлакатларни, шу жумладан Эронни ҳам коммунистик хавф бор деб чўчитишга ва Яқин ҳамда Ўрта Шарқ мамлакатларини агрессив ҳарбий планларга тортишга уринмоқдалар.

Нотиқ ишонч билдириб айтадики, СССР Олий Совети делегациясининг Эронга қилган сафари, шунингдек Совет-Эрон муносабатларини яхшилаш мақсадида ҳозирги вақтда амалга оширилаётган бошқа тадбирлар ҳар иккала мамлакат ўртасида янада кенг миқёсда ҳамжиҳатлик ўрнатиш ва улар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш йўлидаги фойдали қадам бўлади.

Москва яқинидаги Сталин номли колхознинг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони депутат **Ф. С. Генералов** минбарга чиқади. Бутун совет халқи каби, биз колхозчилар ҳам, деди ўртоқ Генералов, жонажон ҳукуматимиз ва доно Коммунистик партиямизнинг тинчликсевар ташқи сиёсатини қизғин маъқуллаймиз ва бу сиёсатни зўр бериб қувватлаймиз. Совет кишилари янги завод ва фабрикаларни қуриш, бепоён қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш, маданият саройлари, мактаблар, институтлар барпо қилиш билан бу ишларни ўз осойишталиги ва бахтининг гарови деб биладилар.

Сўнгра ўртоқ Генералов ўзи раҳбарлик қилаётган колхозга халқ демократияси мамлакатларидан жуда кўп делегациялар келаётганлиги тўғрисида, Польшага ва Германия Демократик Республикасига қилган сафари тўғрисида гапиради.

Бошқа нотиқлар каби депутат **Г. Д. Джавахишвили** (Грузия ССР) ҳам машъум «Эйзенхауэр доктринаси»ни қоралади. «Эйзенхауэр доктринаси» Бирлашган Миллатлар Ташкилоти принципларини қўпол равишда бузишдан, мустамлакачилик зулми системасининг асосий таянчи сифатида майдонга чиқаётган АҚШнинг мустамлакачилик интилишларини ниқоблашдан бошқа бир нарса эмас.

Музокараларда депутатлардан **В. С. Балакина** (Ленинград), **М. Ф. Рильский** (Украина ССР), **И. Г. Эйхфельд** (Эстония ССР), **Я. В. Пейве** (Латвия ССР) ҳам сўзладилар.

СССР Олий Совети бир овоздан қуйидаги қарорни қабул қилади: «СССР Олий Совети СССР Ташқи ишлар министри Д. Т. Шепиловнинг халқаро аҳвол ва Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати тўғрисидаги докладини эшитиб ва муҳокама қилиб қарор қилади: Совет Ҳукуматининг ташқи сиёсати маъқуллансин».

Кун тартибидаги масалалар кўриб бўлди. СССР Олий Советининг олтинчи сессияси ёпиқ деб эълон қилинади. (ТАСС).

Депутат Ш. Р. Рашидов нутқи

(Ўзбекистон ССР, Самарқанд қишлоқ сайлов округи)

Депутат ўртоқлар! Биз шундай асрда яшамоқдамизки, бу асрда халқаро сиёсат масалалари давлат арбоблари ва дипломатлар тор гуруҳининг фаолияти доирасидан чиқди. Ҳозирги даврда ер юзининг ҳамма қисмидаги миллионларча оддий кишилар халқаро аҳвол билан ғоят қизиқмоқдалар. Бу, тарихий қонуниятдир.

Тарих инсониятни мамлакатлар ва халқларнинг тақдири халқаро муносабатлар тараққиётига кўп жиҳатдан боғлиқ эканлигини англаб олишга очиқ-равшан ўргатди. Ҳозирги вақтда ҳар қандай уруш ўчоғи, унинг қаерда пайдо бўлишидан қатъий назар умумий тинчликка хавф туғдиради.

Ўзбекларнинг яхши бир мақоли бор: «Қўшнингнинг уйига ўт тушса, ёнғинни ўчиришга ёрдам бер, — акс ҳолда сенинг уйинг ҳам ёниб кетиши мумкин». Бу мақолда халқ донишмандлигини кўрамиз.

Англия-Франция-Исроил империалистлари араб мамлакатларидаги миллий-озодлик ҳаракатини қон дарёсига ғарқ қилишни истаб, эрксевар Миср халқига қарши агрессив уруш оловини аланғалатган чоқда барча қитъалардаги кўп давлатларнинг халқлари Миср ватанпарварларининг муқаддас курашини қўллаб-қувватладилар.

Венгрияда ғарбдаги реакцион кучлар томонидан гиж-гижлатилган ва қўллаб-қувватланган контрреволюцион элементлар халқ-демократик тузумни йўқотишга ва Европада урушнинг хавфли ўчоғини вужудга келтиришга уринган бир пайтда Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси, социалистик ҳамкорликдаги барча мамлакатлар венгер халқига қардошларча ёрдам қўлини чўздилар. Бутун дунёдаги соф виждонли кишилар Венгриядаги прогрессив кучларга ўз муҳаббатларини изҳор қилдилар.

Халқлар халқаро воқиаларнинг ривожланишини ҳаяжон билан кузатиб турибдилар, тинчлик бўлишини қаттиқ талаб этмоқдалар, чунки улар урушнинг оддий кишиларни қандай кулфатларга дучор қилажагини ўз тажрибаларида кўриб билдилар, чунки ўтмишдаги икки жаҳон урушининг даҳшатлари ҳали уларнинг эсидан чиққан эмас.

Биринчи жаҳон уруши ўн миллионга яқин кишини ҳалок қилганлигини ва йигирма миллиондан ортиқ кишини майиб-мажруҳ қилганлигини унутиб бўладими, ахир? Иккинчи жаҳон уруши натижасида фақат фронтлардагина йигирма икки миллион киши ҳалок бўлганлигини эсдан чиқариш мумкинми, ахир? Кул қилиб кўкка совурилган шаҳар ва қишлоқларни, вайрон қилинган фабрика ва заводларни, фашист йиртқичлар томонидан ваҳшийларча азоблаб ўлдирилган болаларни, хотин-қизларни ва кексаларни унутиш мумкин бўлмаганидек, буни ҳам асло эсдан чиқариб бўлмайди.

Халқлар урушни душман кўрадилар. Уруш кишиларни тинчлик ишини ҳушёрлик билан қаттиқ туриб ҳимоя қилишга ўргатди. Эндиликда халқларни алдаш ва уларни қон-қардош уруши гирдобига ташлаш қийин, бундай қилиш шунинг учун ҳам қийинки, эндиликда миллионларча оддий кишиларнинг кўзи очилди, уларнинг сиёсий савияси ўсди, уларда ўз қадр-қимматини билиш туйғулари пайдо бўлди ва халқлар тинчлик тантанасини кўзлаб, халқаро воқиаларнинг боришига актив таъсир кўрсатмоқдалар. Совет Иттифоқи ва Хитой халқлари, барча социалистик мамлакатларнинг халқлари, Америка Қўшма Штатларидаги ишчилар ва фермерлар, немис деҳқонлари, инглиз шахтёрлари «дунёга тинчлик!» деб хитоб қилмоқдалар.

Совет Иттифоқи тинчлик ишини қаттиқ ҳимоя қилиб, икки системанинг, яъни социалистик система билан капиталистик системанинг тинч-тотув яшаши ва тинч мусобақа қилиши мумкин эканлиги тўғрисидаги ленинча кўрсатмаларга, КПСС XX съездининг ҳозирги вақтда фатал суръатда муқаррар урушлар йўқ ва урушга қарши чиқаётган тинчлик кучларининг ҳаммаси ҳушёр ва сафарбар қилинган бўлсалар ва тинчликни сақлаш ҳамда мустаҳкамлаш йўлидаги ўз курашларини бўшаштирмасалар, у ҳолда тинчликни сақлаш мумкин, деган кўрсатмаларига асосланади.

Ҳозирги вақтда, ялпи қирғин ва вайронгарчиликнинг атом ва водород бомбалари, реактив авиация, ракета қуроли каби воситалари пайдо бўлган бир пайтда тинчлик учун кураш чинакам умумхалқ кураши тусини олди.

Тинчлик йўлидаги курашчиларни ҳаяжонлантираётган масалалар кўп, ҳал этилмаган халқаро проблемалар оз эмас. Аммо бу проблемаларнинг энг муҳими — ялпи қуролсизланиш проблемасидир. Қурол-яроғларни ва қуролли кучларни камайтириш тўғрисидаги, атом ва водород қуролларини тақиқлаш тўғрисидаги талаб ер юзидаги барча меҳнаткашларнинг ақл-идрокини ва орзу-тилакларини ифода этади. Зўр бериб қуролланиш меҳнаткашларга моддий жиҳатдан катта қийинчиликлар келтиради. Меҳнаткашлар зўр бериб қуролланиш янги қирғинчилик урушининг муқаддимаси эканлигини яхши биладилар.

Қуролсизланиш проблемасини муҳокама қилиш давомида халқаро сиёсатдаги икки йўл яққол кўринди. Совет Иттифоқи ва халқ демократияси мамлакатлари изчил тинчликсеварлик сиёсатини амалга оширмоқдалар, икки системанинг тинч-тотув яшаши тарафдори бўлиб, халқаро кескинликни юмшатиш тарафдори бўлиб майдонга чиқмоқдалар. АҚШдаги ҳукмрон доиралар ва уларнинг англиялик, франциялик шериклари зўр бериб қуролланиш, уруш ваҳимасини авж олдириш, янги урушга тайёрланиш сиёсатини ўтказмоқдалар.

Бизнинг Ҳукуматимиз СССР Қуролли Кучларини 1 миллион 840 минг кишига камайтиришга қарор берди .1956 йилда СССРнинг ҳарбий харажатлари 1955 йилдагига нисбатан қарийб 10 миллиард сўм камайтирилди, 1957 йил бюджетида ҳарбий эҳтиёжларга чиқариладиган маблағларни янада камайтириш кўзда тутилди. Ҳарбий харажатлар бюджетдаги чиқимларнинг атиги 16 процентини ташкил этади.

АҚШда қуролли кучлар ва қурол-яроғлар камайтирилмай, балки кўпайтирилмоқда. АҚШда ҳарбий мақсадлар учун қилинаётган харажатлар 1939 йилдаги тахминан бир миллиард доллардан 1956 йилда қирқ миллиард доллардан ҳам кўпроқ миқдорга етди, 1957-58 бюджет йилида эса ҳарбий эҳтиёжларга 45,3 миллиард доллар сарфлаш кўзда тутилади.

АҚШдаги реакцион доиралар ўзларининг агрессив мустамлакачилик планларини ниқобламоқчи бўлиб, Совет Иттифоқига қарши туҳмат-бўҳтон кампаниясини авж олдирмоқдалар. Совет Иттифоқи барча мамлакатларнинг халқлари кўз ўнгида тинчлик курашчиси сифатида, Осиё ва Африка халқларининг миллий манфаатларини сабот билан ҳимоя қилувчи сифатида майдонга чиқмоқда. Империалистлар эса бунга тоқат қилишни истамайдилар.

Америка пропагандаси мамлакатимиз тинчликсевар сиёсатининг, совет ижтимоий ва давлат тузумининг жозиба кучини заифлаштирмоқ учун матбуот, радио ёрдами билан ва турли мамлакатлардаги ўзининг информацион марказлари орқали совет халқининг ҳаёти тўғрисида ёлғон ва бўҳтон хабарларни тарқатмоқда. Жумладан, Америка пропагандаси Ўрта Осиё ва Закавказьедаги совет республикаларининг муваффақиятларини Шарқ халқларидан яшириш учун куч ва маблағларини аямай қабиҳ туҳмат йўлига ўтмоқда ва бу республикалардаги ҳақиқий аҳволни бузиб кўрсатишга уринмоқда. АҚШдаги реакцион кучлар Шарқдаги кўпгина мамлакатларда мусулмон аҳолисининг кўпчиликни ташкил этганлигини эътиборга олиб, Совет Иттифоқида мусулмонлар «таъқиб этилмоқда» деб наъра тортмоқдалар, ҳар қандай бўлмағур уйдурмаларни ўйлаб чиқармоқдалар. Советларга қарши туҳмат кампанияси, Ўрта Осиё республикалари халқларининг муваффақиятларини бўяб кўрсатишга уринишлар хусусан кейинги вақтларда кучайиб кетди. Эндиликда сариқ матбуотнинг вакилларигина эмас, балки баъзи давлат арбоблари ҳам разил туҳмат-бўҳтон тарқатиш билан шуғулланаётганликлари кишини ажаблантиради. Бунинг учун шундай мисолни келтириш мумкин. АҚШ олий судининг аъзоси Дуглас Ўзбекистонга келган эди. Дуглас жаноблари Тошкент, Бухоро, Самарқанд, Хивада бўлди, колхоз ва совхозларни, заводларни, илмий муассасаларни ва мактабларни бориб кўрди. У ҳамма ерда тинч ижодий меҳнатни, барча миллатларнинг эркинлиги ва тенглигини ўз кўзи билан кўрди: у ўзбек халқининг экономика ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида, меҳнаткашларнинг турмуш даражасини кўтаришда эришган муваффақиятларига қойил қолганлигини айтди.

Биз, халқларимизнинг эришган муваффақиятлари тўғрисида Дуглас жанобларининг баланд руҳ билан берган баҳоларини эшитиб, унинг сўзлари чин эканлигига ишонган эдик. У ўз юртига қайтиб боргандан кейин ҳақиқатдан юз ўгирмайди, мамлакатимиз тўғрисидаги ҳақиқат гапларни айтиб беради, деб ўйлаган эдик. Аммо ана шу жаноб биз эришган ютуқларнинг ҳаммасини бўяб кўрсатишга уриниб, халқимизга туҳмат қилиш билан овора бўлди. Кейинги вақтларда советларга қарши пропагандани кучайтирган разил туҳматчилар орасида Дугласнинг сохта овози яна эшитилиб қолди.

Масалан, Дуглас жаноблари ёзган мақолаларида совет мамлакатида ирқий белгига қараб алоҳида-алоҳида ўқитиладиган мактаблар бор, мусулмонларнинг мачитлари таъқиб қилинмоқда, турли миллатларга мансуб бўлган кишиларнинг меҳнатига турлича ҳақ тўланади, деб даъво қилади. Бундан ҳам кулгули уйдурмани тўқиш қийин!

Воқилик ана шу уйдурмаларни рад этади. Революциядан илгариги Ўзбекистонда ўзбекларнинг атиги икки проценти саводли эди, ҳозирги вақтда эса Ўзбекистон ёппасига саводхонлар республикасига айланди. Республикадаги мактабларда 1 миллион 300 минг бола, институт ва университетларда 65 минг студент, техникумларда 58 минг студент ўқимоқда. Шу билан бирга мактаб ўқувчиларининг 80 процентини, олий ўқув юртлари ва техникумлардаги студентларнинг тахминан 65-70 процентини ўзбек йигит ва қизлари ташкил этади. Болалар хоҳлаган мактабда ва хоҳлаган тилда ўқий оладилар. Кўпгина мактаблар ва олий ўқув юртларида дарслар ўзбек тилида олиб борилмоқда, 160 га яқин газета ва 15 журнал нашр этилмоқда, неча миллион нусхада китоблар чиқарилмоқда.

СССРда диний эътиқод эркинлигига, шу жумладан, ислом дини урф-одатларини адо қилиш эркинлигига келганда шуни айтиш керакки, Дуглас жаноблари бизнинг Конституциямизга бир назар солса, яхши бўлур эди. Бизнинг Конституциямиз СССРдаги барча гражданларга дин эркинлигини, виждон эркинлигини гарантиялайди.

Чет эллардан неча ўнлаб делегациялар, шу жумладан, Шарқдаги мусулмон мамлакатларининг делегациялари Ўзбекистон ССРга ҳар йили келиб турадилар. Уларнинг ҳаммаси диндорлар бўлган ҳамма жойда ислом урф-одатларини адо қилиш эркинлигини кўриб мамнун бўлмоқдалар. Дуглас жаноблари ҳам буни кўрган эди. Аммо ирқчилик иллати унинг воқиаларни ўз ҳолича кўриб билишига халақит берган бўлса керак. Унинг виждонига сиққани ана шу.

Ниҳоят, СССРдаги турли миллат ишчиларининг иш ҳақида тафовут бор, деган гапларга келганда шуни айтиш керакки, бу, туҳматдан бошқа бир нарса эмас ва бундай гапларни рад этиб ўтиришнинг ҳожати йўқ, чунки соғлом фикр юритувчи ҳар бир киши бундай даъволарга ишонмайди.

Биз шу нарса билан фахрланамизки, Коммунистик партия томонидан оғишмай амалга оширилаётган ленинча миллий сиёсат СССРдаги барча халқлар ҳуқуқий тенглиги принципи асосида Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳада ҳар томонлама ва эркин юксалишини таъмин этди. Бизда неча юзлаб йирик завод, фабрика, шахталар вужудга келтирилди, неча минг километр узунлигидаги темир йўл ва тош йўллар, электр қувватини ўтказадиган линиялар қурилди, янги йирик саноат ва маданият марказлари қад кўтарди. Буларнинг ҳаммаси ленинча миллий сиёсатни амалга ошириш самараси, буларнинг ҳаммаси бизнинг ифтихоримиз ва бахтимиздир!

Бизнинг қишлоқ хўжалигимиз кескин суратда юксалмоқда. Бу хўжалик механикалаштирилган, кўп тармоқли ва сер даромадли хўжалик бўлиб қолди. Бу — ленинча миллий сиёсатни амалга ошириш самараси, бу — бизнинг ифтихоримиз ва бахтимиздир!

Ўзбекистон ССРда 35 олий ўқув юрти, Фанлар академияси бор. Фанлар академияси ҳузурида 25 институт ишлаб турибди. Яқинда Фанлар академияси составида ядро физикаси институти ташкил қилинди. Бизда Қишлоқ хўжалик академияси тузилмоқда. Бу — ленинча миллий сиёсатни амалга ошириш натижаси, бу — бизнинг ифтихоримиз ва бизнинг бахтимиздир!

Ўзбек халқи Совет Ўзбекистонидаги ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришда жуда катта ёрдам бераётганликлари учун Коммунистик партиядан, Совет Ҳукуматидан, улуғ рус халқидан ва СССРдаги барча қардош халқлардан самимий миннатдордир. **(Қарсаклар).**

Совет халқи тинчлик йўлидаги курашида Улуғ Ватанимизнинг енгилмас куч-қудратига, социалистик лагердаги мамлакатларнинг ва бутун илғор инсониятнинг қўллаб-қувватлашига таянади.

Совет кишилари ва шу жумладан ўзбек халқи ҳам фабрика ва заводларда, қурилишларда ва шахталарда, темир йўлларда ва илмий лабораторияларда, колхоз ва совхозларда тинчлик учун, севикли социалистик Ватаннинг бахт-саодати учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Тинчлик идеяси халқларни бирбирлари билан яқинлаштиради, уларни жипслаштиради. Тинчлик кучлари йил сайин ўсиб мустаҳкамланаётганлиги, барча мамлакатларда тинчлик курашчилари тобора кўпаяётганлиги биз, совет кишиларини қувонтиради. Барча қитъалардаги соф виждонли кишилар, тинчлик заҳматкашлари Октябрь ватани — Совет Иттифоқини тинчликнинг таянчи, озодлик ва бахт маяги деб билиб, унга умид ва шодлик билан назар солмоқдалар.

Улуғ Ватанимизнинг пойтахти Москва ҳақиқатан ҳам тинчлик йўлидаги курашнинг маркази бўлиб қолди ва бу билан у ер юзининг ҳамма қисмидаги миллионларча оддий кишиларнинг муҳаббатига сазовор бўлди. Турли мамлакатларнинг вакиллари улуғ Совет Иттифоқи билан дўстликни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш учун Москвага келмоқдалар. Москвада фақат тинчлик шартномалари тузилмоқда. Бугун прогрессив инсоният бу шартномаларни қўллаб-қувватламоқда ва маъқулламоқда.

Депутат ўртоқлар! Ўзбек халқи Совет Ҳукуматининг доно ташқи сиёсатини бутунича ва тўла равишда маъқуллайди ва ўртоқ Шепиловнинг докладида илгари сурилган ҳамда халқаро вазиятни юмшатишга, бутун дунёда тинчлик ишини мустаҳкамлашга қаратилган таклифларни астойдил қувватлайди. **(Қарсаклар).**

Депутат С. Нуритдинов нутқи

(Ўзбекистон ССР, Наманган шаҳар сайлов округи)

Депутат ўртоқлар! Бизнинг улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг қудратли ижодий кучлари барқ уриб яшнамоқда. Совет Иттифоқи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 40 йиллигини социалистик қурилишнинг барча соҳаларида жуда катта муваффақиятлар билан кутиб олмоқда.

Совет Иттифоқининг барча халқлари СССР халқлари қардошлик оиласида, Коммунистик партиянинг доно раҳбарлиги остида қолоқлик ва ҳуқуқсизликдан ҳозирги ижтимоий тараққиётнинг юксак босқичи — социализмга олиб келган катта ва шонли йўлни босиб ўтдилар. Совет социалистик республикалари ленинча миллий сиёсатни оғишмай амалга ошириш натижасида иқтисодий ва маданий тараққиёт соҳасида катта муваффақиятларга эришдилар. Депутат Лацис ўз докладида иттифоқчи республикаларда экономика ва маданият соҳасида эришилган муваффақиятлар тўғрисида жуда тўғри гапирди.

Коммунистик партиянинг XX съезди мамлакатимизнинг коммунистик қурилиш йўлидан шаҳдам қадамлар билан олға ҳаракат қилиб боришини таъминлашда жуда катта роль ўйнамоқда. КПССнинг XX съезди давом этган кунларда совет кишилари ва ер юзидаги барча соф виждонли меҳнаткашлар съезднинг материалларини ўқиб, бу съезднинг буюк тарихий воқиа эканлигини, съезд қарорларининг амалга оширилиши мамлакатимизнинг коммунистик жамият қуриш йўлидан олға тез силжиб боришини таъминлажагини тушундилар.

Съезддан буён ўтган бир йил ичида съезднинг кўпгина кўрсатмалари амалга оширилиб бўлган бир пайтда биз XX съезд чизиб берган режаларнинг улуғворлиги ва донолигини, узоқни кўрабилганлигини, илмий жиҳатдан ғоят мазмунли ва реал режалар эканлигини яққол кўриб турибмиз. Ўтган 1956 йилда умуман мамлакатимиз, айрим иттифоқчи республикалар, шу жумладан Ўзбекистон халқ хўжалигининг барча соҳаларида эришилган ажойиб муваффақиятлар ва шу сессияда қабул қилинган 1957 йил халқ хўжалик плани ва бюджети буни яққол кўрсатади.

Биз шу нарсани айниқса зўр қувонч билан қайд қиламизки, партиямизнинг Марказий Комитети, Совет Ҳукумати съезднинг кўрсатмаларига амал қилиб, совет қурилиши назарияси ва практикасига янги, катта ҳисса қўшдилар, миллий масала юзасидан марксча-ленинча фанни ижодий тарзда ривожлантириб, суверен иттифоқчи республикаларнинг ролини ошириш, уларнинг ҳуқуқларини кенгайтириш, социалистик жамиятнинг ҳаракатга келтирувчи кучи бўлган маҳаллий ташаббусни кучайтиришга қаратилган бир қанча асосий тадбирларни ҳозирданоқ амалга оширдилар. Бу тадбирлар СССР халқларининг бузилмас қардошларча дўстлигини янада мустаҳкамлашга, уларни пролетар интернационализми байроғи остида Коммунистик партия, ленинчи доно Марказий Комитет ва Совет Ҳукумати теварагига янада маҳкам жипслаштиришга ёрдам беради. Биз депутатлар, сессияда СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети томонидан тайёрланган янги қонун проектларини муҳокама қилишда қатнашиб, барча совет кишилари каби бунга янада зўр ишонч ҳосил қилмоқдамиз.

Жиноят кодекси, граждавлик кодекси ва процессуал кодексни иттифоқчи республикалар қарамоғига топшириш ҳақидаги, область, ўлка маъмурий-территориал тузилишига доир масалаларни ҳал этишни иттифоқчи республикалар қарамоғига топшириш ҳақидаги қонунлар қабул қилинди. Биз СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Иқтисодий комиссиясини тузиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилмоқдамиз. Бу масала ҳам Совет давлатини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун, халқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш, иттифоқчи республикаларнинг ролини ошириш, республикаларнинг иқтисодий, миллий хусусиятлари ва бошқа хусусиятларига мувофиқ суратда улардаги хўжалик ва социал-маданий қурилиш масалаларини тўғри ҳал этишни таъминлаш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади.

Даставвал шуни айтиб ўтиш керакки, Иқтисодий комиссиянинг тузилиши иттифоқчи республикаларнинг манфаатларини умум давлат манфаатлари билан тўлароқ ва ҳар томонлама бирга боғлаб олиб боришни таъминлайди. Бунинг натижасида умуман Совет Иттифоқидаги ишлаб чиқарувчи кучлар, шубҳасиз, янада ривожланади, республикалардаги мавжуд резервлардан тўлароқ фойдаланилади, моддий ноз-неъматлар ишлаб чиқариш кўпаяди. Шу нарса ҳам жуда муҳимки, Иқтисодий комиссия мамлакатнинг турли иқтисодий районларида ишлаб чиқарувчи кучларни тўғри жойлаштиришни, республикалар ўртасида меҳнатнинг рационал тақсимланишини эътиборга олиб ва табиий бойликлардан тўлароқ фойдаланиш манфаатларини кўзлаб, аҳолининг меҳнат кўникмаларини эътиборга олиб, барча қардош республикаларнинг халқ хўжалиги ва маданиятини планли суратда ва пропорционал юксалтиришни таъминлашда мувофиқлаштирувчи роль ўйнайди. Буларнинг ҳаммаси меҳнат унумдорлигини янада оширишни таъминлайди ва тараққиётимизнинг суръатларини тезлаштиради.

Депутат ўртоқлар, сизларнинг эътиборингизни яна бир масалага жалб этишни истайман. Миллатлар Совети Иқтисодий комиссиясининг тузилиши совет демократизмини ривожлантиришга янгидан жуда катта ҳисса қўшади. Иқтисодий комиссия составига депутатларнинг катта бир группаси—иттифоқчи республикаларнинг вакиллари жалб этилади ва унинг ишларида қатнаштирилади. Мамлакатга раҳбарлик қилишда Олий Советнинг роли, депутатларнинг роли мислсиз ортади, уларнинг бу соҳадаги ишларда иштироки кучаяди. Бизнинг депутатларимиз халқ вакиллари бўлганлиги сабабли давлатни бошқаришда халқ оммаси ҳам янада кенгроқ иштирок қилади албатта. Демак, Миллатлар Совети Иқтисодий комиссиясининг составига сайланадиган депутатлар Олий Советнинг меҳнаткашларнинг истакларини, уларнинг эҳтиёж ва талабларини тўлароқ ҳисобга олишини таъминлайди.

Мен юқорида баён қилинганларга асосланиб, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Иқтисодий комиссиясини тузиш тўғрисидаги таклифни қизғин қувватлайман ва Миллатлар Совети Раиси депутат Лациснинг шу масала ҳақидаги докладида келтирилган қоидаларни маъқуллайман. **(Қарсаклар).**

Ватанимизнинг қудратини янада мустаҳкамлаймиз

«Таштекстильмаш» заводининг коллективи 1957 йилда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат плани тўғрисида ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Давлат бюджети ҳақида Олий Совет томонидан қабул қилинган Қонунларни қизғин маъқулладилар. Заводдаги илғор бригаданинг бошлиғи, бешинчи механика цехининг мастери Алексей Дегтярев ўз ўртоқлари билан суҳбат вақтида бундай деди:

— Давлатимизнинг қудратини янада мустаҳкамлаш йўлида янги қадам қўйилди. Давлат бюджети рақамлари партия ва ҳукуматнинг совет кишиси бахт-саодати тўғрисида ғоят зўр ғамхўрлик қилаётганликларини кўрсатади. Заводимизнинг ишчилари ва мутахассислари бу ғамхўрликка жавобан, мамлакатнинг тўқимачилик корхоналарини ғоят унумли ишлайдиган энг янги машиналар билан таъминлаш учун бутун кучларини сафарбар қиладилар. (ЎзТАГ).

Меҳнат соҳасида янги муваффақиятларга эришайлик

Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг ишчилари ва хизматчилари 1957 йилда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат плани тўғрисидаги ва Давлат бюджети ҳақидаги Қонунларни якдиллик билан маъқулладилар.

Сельмашчилар сессиянинг иш кунларини Улуғ Октябрнинг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада янги меҳнат ғалабалари билан нишонладилар.

Кулранг чўян участкасининг мастери Муҳитдин Назаров сессиянинг қарорлари билан танишиб чиққанидан кейин, қуйидагиларни айтди:

— Сессиянинг газеталарда босилган материалларини ўқиган ҳар бир киши партия ва ҳукумат мамлакатимизнинг халқ хўжалигини янада ривожлантиришга, совет кишиларининг фаровонлигини оширишга катта эътибор бераётганликларини яхши билади. Биз, ишчилар сессиянинг қарорларидан ўзимиз учун тегишли хулосаларни чиқариб оламиз. Саноатимиз нечоғлик кўп маҳсулот ишлаб чиқарса, меҳнат унумдорлиги нечоғлик кўп ортса, мамлакатимиз шу қадар кўпроқ мустаҳкамланади, Совет Иттифоқи меҳнаткашлари шу қадар бадавлат ҳаёт кечирадилар. Мен ишлаётган участка февральнинг биринчи декадасида пландан ташқари 150 тоннага яқин металл қуйди. Биз заводимизнинг кўпроқ машина ишлаб чиқаришини таъминлашга эришамиз.

Қуйиш цехининг коллективи ўз социалистик мажбуриятларида маҳаллий Советларга сайлов ўтказиладиган кунгача маҳсулот ишлаб чиқаришни 20 процент оширишга қарор берди. (ЎзТАГ).

Пландан ташқари бир паровоз ва бир вагон берамиз

Л. М. Каганович номли Тошкент паровоз-вагон ремонт заводининг ишчи, инженер-техник ходимлари СССР нинг 1957 йил халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планини ва Давлат бюджети тўғрисида СССР Олий Совети томонидан қабул қилинган қонунларни зўр бирдамлик билан маъқулламоқдалар.

Завод коллективи СССР Олий Советининг қонунларига жавобан февраль ойида пландан ташқари мамлакатга бир паровоз ва бир вагон ҳамда 90 тонна қуйилган чўян маҳсулотлари бериш, корхонанинг 60 минг сўм маблағини тежашга ёрдам берадиган 20 рационализаторлик ва ихтирочилик таклифини ишлаб чиқаришга жорий этиш мажбуриятини олди.

Ж. МАҲМУДОВ.

Барча колхоз ва совхозларда кўклам экиш кампаниясига ҳар тарафлама пухта тайёрланайлик!

Оржоникидзе районидаги МТС механизаторлари кўклам экиш кампаниясига намунали тайёргарлик кўриш учун ўзаро социалистик мусобақани кун сайин кучайтирмоқдалар. Бу ерда механизаторларнинг унумли ишлаши учун барча шароитлар яратиб берилган. Механизаторлар республика қишлоқ хўжалик ходимларининг XII қурултойида қабул қилинган мажбуриятга амалий жавоб бериш учун трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини кўкламга ўз вақтида тайёрлаш учун курашмоқдалар. Суратда: слесарь ўртоқ К. Комилов моторни ремонт қилмоқда. У кундалик нормасини 150-160 процентга етказиб бажараётир.

В. Салов фотоси.

Октябрь МТСида техникани кўкламга тайёрлаш қониқарсиз аҳволда

Октябрь районидаги Каганович номли колхознинг уста пахтакорлари билан ўтган йилнинг якунлари тўғрисида суҳбатлашиб қолдик. Улар қўлга киритилган ютуқлар билан бирга, колхозга хизмат қилаётган МТС раҳбарларининг ўтган йилги иш фаолиятлари ҳақида ҳам гапириб бердилар.

— МТС раҳбарларининг айби билан, — дейди колхоз раиси, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Ҳамроқул Турсунқулов, — ўтган йили чигит экиш 5-10 кунга кечикиб кетди, ғўза парвариши даврида ҳам МТС қатор камчиликларга йўл қўйди. «Универсал»лар сифатсиз ремонт қилинганлиги туфайли тез-тез бузилиб турди, натижада бир неча юз гектар ердаги ғўза МТС билан тузилган шартномада кўрсатилганидан 10-15 кун кечикиб культивация қилинди. Бундай камчиликларнинг юз беришига асосан кўпгина пахта майдонлари кузда шудгор қилинмай, кўкламга қолиб кетганлиги сабаб бўлди.

Ўртоқ Ҳамроқул Турсунқуловнинг ана шу ҳақли талабини эшитганингиздан кейин МТС раҳбарларининг шу кеча-кундуздаги иш фаолиятлари кўзга янада яққолроқ ташланди. МТС директори ўртоқ Қосимовнинг ҳайдов тракторлари, қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилишда йўл қўйилаётган қатор хато ва камчиликларни хас-пўшлашга, ремонт қилиниши зарур бўлган кўпгина ҳайдов тракторлари ва «универсал»ларни шу кунга қадар колхозлардан МТС устахонасига келтирилмаганлигини яширишга ҳаракат қилаётганлиги очилиб қолди.

Кўклам экиш кампаниясини ҳар тарафлама муваффақиятли ўтказишда аввало пахта майдонларини сифатли ҳайдаб қўйиш талаб қилинади. Афсуски, МТС зонасидаги колхозларда шудгор қилинмаган 3975 гектар, шу жумладан ҳалига қадар ғўзапояси юлиб олинмаган 2075 гектар пахта майдони бор.

Чигит экиш даври тобора яқинлашмоқда. Барча ҳайдов тракторларини сифатли ремонт қилиб, чигит экиш бошлангунга қадар ерларни сифатли ҳайдаб олиш зарур. Лекин бу соҳада олиб борилаётган ишлар шу куннинг талабига мутлақо жавоб бермайди. МТС директори ўртоқ Қосимов биз билан суҳбатда «37 ҳайдов тракторидан 32 тасини ремонтдан чиқариб, тахт қилиб қўйдик» деб айтди. Аммо МТС устахонасидаги ҳақиқий аҳвол бунга мутлақо тўғри келмайди.

МТСда 10 га яқин трактор бригадаси бор, бу бригадаларнинг кўпчилигида ремонт ишлари ўлда-жўлда бўлиб ётибди. Кўпгина ҳайдов тракторлари колхозлардан МТСга келтирилган эмас. Бу тракторларнинг ҳаммаси жорий ремонт қилиниши лозим.

Ўртоқ Қосимов: «Колхозлардан устахонага келтирилмаган фақат 5 та ҳайдов трактори бор», — деган эди. Биз директордан ўша тракторлар қайси колхозларда, деб сўраганимизда у ёнидаги рўйхатга қараб, Охунбобоев номли, Каганович номли, Андреев номли колхозларда 3 та трактор борлигини айтди-ю, қолган 2 таси қайси колхозда эканлигини айтиб беролмади. Маълум бўлдики, МТС раҳбарлари ҳалига қадар устахонага келтирилмаган трактор ва «универсал»ларнинг сони нечта, улар қайси колхозларда, қандай аҳволда, бу машиналарни ремонт қилиш учун қанақа деталь ва қисмлар керак эканлигини ҳам тўғри тасаввур қила олмайдилар.

Раҳбарларнинг айтишича, МТС зонасидаги колхозларда бу йил ўтган йилгига қараганда анчагина кўп ерга квадрат-уялаб чигит экилиши, асосий майдонлардаги ғўзалар икки томонлама парвариш қилиниши керак. Бунинг учун 6 та сеялка 60x60, 9 та сеялка 50x50 схемасига мослаштирилиши лозим, аммо бу соҳадаги иш ҳам қониқарли эмас. Директорнинг айтишича, «оддий усулда чигит экадиган 43 та сеялкадан ҳам эндигина 24 таси ремонт қилинган. 105 та «универсал»дан эса фақат 50 тачаси чигит экишга тайёрланибди».

МТСнинг бош инженери ўртоқ А. Цаткин билан биргаликда МТС устахонасида бўлганимизда, у бизни ремонт соҳасидаги «илғор бригадалар»нинг «намунали ишлари» билан таништирди. «Охунбобоев номли колхозда хизмат қилувчи Н. Бойматов, Андреев номли колхозда ишловчи Николай Дон ўртоқлар бошлиқ трактор бригадалари ремонтда олдинда бораётир», деди. Ваҳоланки, ўша бригадаларда ҳам ремонт ишлари ҳали тугалланган эмас. Ўртоқ Николай Дон бригадасида 14 та «универсал»дан ҳали олтитасининг тўла ремонт қилинмаганлиги, 1 та ҳайдов трактори, 2 та сеялка бузилганича ётганлигини кўриб, инженернинг ўзи ҳам ҳижолат бўлди. Биз «Ўзбекистон» колхозида хизмат қилаётган трактор бригадасининг бошлиғи ўртоқ А. Раҳмонов билан суҳбатлашганимизда у:

— 8 та «универсал»дан эндигина 3 тасини ремонт қилиб бўлдик,— деди, — негаки, иш шароитимиз яхши эмас, кучимиз кам, бригадамиздаги 8 кишидан 3 киши ўз шахсий ишини қилиб юрибди, бироқ раҳбарларимиз уларни ремонт ишига жалб қилиш учун бирор тадбир кўрмаётир. Ваҳоланки, колхозимиз камқувват колхозлардан. МТС раҳбарлари ана шуни ҳисобга олган ҳолда, қолоқ колхозларнинг ҳайдов тракторлари ва «универсал»ларининг тезроқ ремонтдан чиқарилишига алоҳида эътибор беришлари керак эди, афсуски, улар бизга ҳеч қандай ёрдам беришмаяпти.

МТС раҳбарлари механизаторларни ишга рағбатлантириш ҳақида ҳам дуруст ғамхўрлик қилмаётирлар. Ремонтда ишлаётган кишиларга ўз вақтида ойлик тўланмайди, раҳбарлар бу ҳақдаги шикоятларга «бухгалтернинг тоби йўқ» деган асоссиз баҳонани рўкач қилмоқдалар.

Шуни айтиш керакки, МТС ҳозирги замон техникаси билан етарли даражада қуролланган, ремонт ишларини тез ва сифатли ўтказиш учун МТСда барча имкониятлар мавжуд, аммо, гап шундаки, раҳбарлар мана шу имкониятлардан тўла ва унумли фойдаланишга, механизаторларни ремонт ишига етарли сафарбар этишга эътиборсизлик билан қарамоқдалар. Устахонада меҳнат тўғри ташкил этилмаган, интизом ниҳоят даражада бўш, механизаторлар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа ташкил этилмаган.

— Бизда, — дейди ўртоқ Қосимов, — 23 та узел ташкил қилинган, бу узелларда 35 киши, жойлардаги ремонт ишларида 40 киши қатнашмоқда.

Агар МТС директорининг бу сўзлари чиндан ҳам тўғри бўлса, ремонт ишлари шу қадар орқада судралиб қолган бўлмас эди. МТС ҳисобида 165 дан ортиқ механизатор бор. Ана шу механизаторлар ишга астойдил киришсалар, ўз ҳайдов тракторлари, «универсал»лари, сеялкаларини тез фурсатда ремонт қилиб оладилар.

МТСда коллектив раҳбарлик мутлақо йўқ. Директор ҳам, бош инженер, бош агроном ҳам ўз билганларича иш қилаверадилар. Ўртоқ Қосимов, кўпинча ўзбошимчалик билан иш кўради.

Биз МТСда механизаторларга қандай маданий ва маиший шароит яратиб берилганлиги билан қизиққанимизда ўртоқ Қосимов: «Яхши жиҳозланган ётоқхонамиз бор, кутубхоналар ишлаб турибди, ошхонамиз механизаторларни иссиқ овқат билан таъминлаяпти», — деб айтди. Ҳақиқий аҳвол билан танишилганда бу гапларнинг ростидан ёлғони кўпроқ эканлиги маълум бўлди. Ётоқхона яхши жиҳозланмаган, кўрпа-ёстиқлар етишмайди, кутубхона кўп вақт берк туради. Ошхонадаги овқатларнинг сифатсизлиги ҳақида механизаторлар шикоят қиладилар. Ҳаммадан ачинарлиси шуки, МТС касаба союз ташкилотининг фаолияти мутлақо сезилмайди.

Агар МТС раҳбарлари йўл қўйилаётган хато ва камчиликларни тезда бартараф қилиш чораларини кўрмасалар, механизаторларни ремонт ишига тўла жалб этиб, меҳнатни қайтадан ташкил қилиб, колхозларда трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини тезда МТС устахонасига келтириб, ремонт, техникани мослаш ишларини ҳар тарафлама кучайтириб юбормасалар, кўклам экиш кампанияси даврида катта қийинчиликларга дуч келадилар!

У. ЖОНГИТОВ.

«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

☆

Дала ишлари қизитиб юборилди

Илгарилари қолоқ ҳисобланиб келган Оққўрғон районидаги Молотов номли колхоз ўтган йили пахта тайёрлаш давлат планини ортиғи билан бажариб, илғорлар қаторига чиқиб олди. Бунга кузги шудгор ўз вақтида ўтказилганлиги, чигитни кўпгина майдонларга квадрат-уялаб экилганлиги натижасида эришилди.

Колхоз аъзолари 1957 йилда янада мўл ҳосил етиштириш учун курашиб, қишки тадбирларни изчиллик билан амалга оширмоқдалар.

— Колхозимиздаги барча ишчи кучлари, транспорт воситалари кўклам экиш кампаниясига пухта тайёргарлик кўриш учун сафарбар қилинган, — дейди колхоз раиси ўртоқ Мирзаев. — Ер ҳайдаш ишларини ҳам эрта тугалладик. Ариқ ва зовурларни тозалаш юзасидан белгиланган план ортиғи билан бажарилди. Ҳозир асосий эътибор гўнг тўплаш ва уни далага ташиб чиқаришга қаратилган.

Биз колхозда бўлдик, колхоз аъзоларининг шу кунларда қилаётган ишлари билан танишдик. Ҳақиқатан ҳам у ерда 1957 йил мўл ҳосили учун кураш қизитиб юборилган.

М. КАНЗАФАРОВ.

Бу йил ҳам ҳосил мўл бўлади

Верхне-волинск районидаги Свердлов номли колхоз аъзолари мўл ҳосил етиштириш учун курашиб, қишки тадбирларни амалга оширишни давом эттирмоқдалар. Колхозда 2500 кубометр ҳажмда ариқ ва зовурларни тозалаш ишлари планлаштирилган эди. Артель аъзолари республика қишлоқ хўжалик илғорларининг қурултойида қабул қилинган мажбуриятга амалий жавоб бериш учун курашиб, ариқ ва зовурларни тозалаш планини ортиғи билан бажардилар, яъни 2700 кубометр ҳажмдаги тупроқ ишлари бажарилди. Бу ерда гўнг тўплашга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда.

Дала ишларининг намунали бажарилишида колхозчилардан М. Матазимов, С. Эшматов, У. Абдумажидов ўртоқлар, айниқса ўрнак кўрсатмоқдалар.

М. ШАБАЕВ.

Сабзавот экинларидан яна мўл ҳосил етиштирилади

Тошкент районидаги «XX партсъезди» колхози шаҳар аҳолисини сабзавот, чорвачилик маҳсулотлари билан таъминлашда муҳим ўрин тутади. Колхоз аъзолари ўтган йил сабзавот, полиз экинларидан мўл ҳосил етиштириб, катта даромад олдилар. Колхозчиларнинг ҳар бир меҳнат кунига ўрта ҳисобда 13.5 сўмдан пул, кўплаб ғалла, сабзавот маҳсулотлари тақсимланди.

Сабзавот экинларидан айниқса мўл ҳосил етиштирган Қўчқор Қорабоев, Пўлат Шерматов, Қаюм Холхўжаев ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари ҳар бир меҳнат кунига 20 сўмдан пул оладилар. Ҳалол меҳнатлари эвазига катта даромад олганликларидан мамнун бўлган колхозчилар 1957 йилда ҳам сабзавот экинларидан юқори ҳосил етиштириш учун кўклам экиш кампаниясига тайёргарликни кучайтириб юбордилар.

Маҳаллий ўғитнинг экинлар ҳосилдорлигини оширишда муҳим роль ўйнашини тажрибада синаб кўрган колхозчилар гўнг тўплашга катта эътибор бермоқдалар. Колхоздаги барча транспорт воситалари далага гўнг чиқаришга сафарбар этилган.

В. АБДУСАМАТОВ.

Совет Ҳукуматининг АҚШ, Англия ва Франция Ҳукуматларига ноталари

СССР Ташқи Ишлар Министри Д. Т. Шепилов 11 февралда АҚШнинг СССРдаги элчиси Ч. Боленни қабул қилди ва Совет Ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига қуйидаги мазмундаги нотасини унга топширди:

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ташқи Ишлар Министрлиги Америка Қўшма Штатларининг Элчихонасига ўз ҳурматини изҳор қилади ва Совет Ҳукуматининг топшириғига мувофиқ, қуйидагиларни маълум қилиш шарафига муяссардир.

Мисрга қарши агрессив ҳаракатлар тинчликсевар халқларнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан қўллаб-қувватланган тадбирлари натижасида тугатилди, Яқин ва Ўрта Шарқ районида тинчликни таъминлаш, шунингдек халқаро масалаларни ҳал этиш учун қулай вазият вужудга келди ҳамда реал имкониятлар яратилди.

Ана шу районда уруш ўчоғининг тугатилганлиги Мисрнинггина эмас, балки Яқин ва Ўрта Шарқдаги барча мамлакатларнинг ҳам миллий мустақиллигини, давлат суверенитетини мустаҳкамлаш ва уларнинг иқтисодий тараққиёти учун керакли заминни вужудга келтирди, шунингдек бу райондаги мамлакатларнинг давлатлар ўртасида тенгҳуқуқли муносабатлар принциплари асосида, жумладан, Бандунг конференцияси қарорларида баён қилинган ана шу принциплар асосида барча мамлакатлар билан кенг ҳамкорлик қилишлари учун йўл очиб берди.

Тинчликсевар халқлар эндиликда Яқин ва Ўрта Шарқда тинчлик сақланиши ва мустаҳкамланиши мумкин, чет элларнинг ана шу райондаги мамлакатлар ички ишларига аралашиш сиёсатига хотима берилади, Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларининг суверенитети ва мустақиллиги астойдил ҳурмат қилинади ва шу райондаги мамлакатларга, хусусан агрессия қурбони бўлган Мисрга беғараз иқтисодий ёрдам кўрсатилади, деб ҳақли суратда кутган эдилар.

Афсуски, бу райондаги кескин вазиятнинг юмшаши даври узоқ давом этмади ва халқларнинг умиди рўёбга чиқмади.

Баъзи давлатларнинг бир томонлама кўрган тадбирлари натижасида Яқин ва Ўрта Шарқдаги вазият кейинги вақтларда жиддий суратда кескинлашди. Аҳволнинг шу тарзда кескинлашувига даставвал сабаб шуки, улуғ давлатлардан бири Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларининг ички ишларига аралашиш учун Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг розилигисиз ўз қуролли кучларидан бир томонлама фойдаланиш ниятидадир. Бунда Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларига иқтисодий ёрдам деб аталган ёрдам бериш ҳам кўзда тутилади. Бунинг учун мазкур мамлакатларнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлган муайян давлатлар билан ҳар қандай алоқалардан воз кечишлари, яъни ана шу «ёрдам»нинг шу мамлакатларнинг иззат-ҳурмати ва суверенитетига, БМТнинг юксак принципларига тўғри келмайдиган сиёсий шартларини қабул қилиш шарт қилиб қўйилади.

БМТни менсимай, шундай сиёсатни амалга ошириш ҳали яқиндагина Мисрга қарши агрессия орқасида вужудга келган уруш ҳаракатлари майдони бўлиб қолган ана шу райондаги аҳволни яна хавфли суратда кескинлаштиражагини ва бутун дунёда тинчлик ишини хавф остида қолдиражагини кўрмаслик мумкин эмас.

Ана шу планлар НАТО, СЕАТО ва Бағдод пакти каби бекик агрессив ҳарбий блокларни вужудга келтириш сиёсатини давом эттиришдан ва давлатлар ўртасидаги нормал алоқаларга халақит берадиган сунъий иқтисодий ва сиёсий ғовларни вужудга келтиришдан бошқа бир нарса эмас.

Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати давлатлардаги ижтимоий ва сиёсий тузумнинг қандай бўлишидан қатъий назар, уларнинг тинч-тотув яшаш принципига асосланган. Маълумки, Совет Иттифоқи араб мамлакатлари билан дўстона муносабатлар ўрнатиб, бу мамлакатларнинг бошқа буюк давлатлар билан муносабатларини ёмонлаштиришга ҳеч қачон ҳаракат қилмади, балки, аксинча, халқаро миқёсда кенг ҳамкорлик қилиш зарурлигини кўрсатди, Яқин ва Ўрта Шарқ районида мустаҳкам тинчликни таъминлаш ҳамда ишонч муҳитини вужудга келтириш зарур эканлигини кўрсатди. Совет Иттифоқи Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларида ҳарбий базаларга ва фойда ундириб олиш мақсадида ҳар қандай концессияларга эга эмас ва эга бўлишга интилмайди, бу районда ҳар қандай имтиёзлар олишга интилмайди, чунки буларнинг ҳаммаси совет ташқи сиёсатининг принципларига хилофдир.

Совет Иттифоқи ўз чегараларига бевосита яқин жойлашган Яқин ва Ўрта Шарқ районида тинчлик бўлишидан астойдил манфаатдордир. Совет Иттифоқи шу райондаги мамлакатлар миллий мустақиллигининг мустаҳкамланишидан ва уларнинг иқтисодий тараққиётидан астойдил манфаатдордир.

Совет Ҳукуматининг фикрича, Яқин ва Ўрта Шарқда тинчликни сақлаш Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларини ривожлантириш учунгина эмас, балки, кейинги вақтлардаги воқиалар кўрсатиб берганидек, бошқа кўпгина мамлакатларнинг иқтисодий фаровонлигини таъминлаш учун ҳам зарур шартдир.

Яқин ва Ўрта Шарқда тинчлик ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлаш зарурлиги барча мамлакатлар ўртасида сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларни кенг миқёсда ривожлантиришни, хусусан тинчликни сақлаш учун асосий жавобгар бўлган буюк давлатларнинг БМТ Уставига мувофиқ равишда биргалашиб ҳаракат қилишларини талаб этади.

Совет Ҳукумати БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари бўлган буюк давлатлар—СССР, АҚШ, Англия ва Франциянинг биргалашиб ҳаракат қилиши йўли билан бу районда узоқ давом этадиган мустаҳкам тинчликни таъминлаш мумкин бўлур эди, деб ҳисоблайди. Бунинг учун юқорида номлари айтилган буюк давлатларнинг ҳаммаси Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари билан ўзаро муносабатларини уларнинг ички ишларига аралашмаслик ва миллий мустақиллиги ҳамда суверенитетини ҳурмат қилиш сиёсатининг умумий принципларига асослаб қуришлари шарт.

Совет Ҳукумати юқорида баён қилинганларга биноан, АҚШ, Англия ва Франция Ҳукуматларига мурожаат қилиб, Яқин ва Ўрта Шарқда тинчлик ҳамда хавфсизлик ва бу райондаги мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик масаласи юзасидан асосий принципларни ишлаб чиқиш ва эълон қилишни таклиф этади. Бу принципларни қўшма декларацияга асос қилиб олиш мумкин бўлур эди. Бу декларацияни қабул қилиш буюк давлатларнинг Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларига нисбатан бир томонлама хавфли иш кўриши имкониятига барҳам берган бўлур эди, ана шу энг муҳим районда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга, ана шу мамлакатларнинг миллий экономикасини ривожлантиришга ҳамда уларнинг мустақиллигини мустаҳкамлашга ёрдам берган бўлур эди.

Ўз-ўзидан маълумки, тинчлик ва хавфсизликдан манфаатдор бўлган ва Яқин ҳамда Ўрта Шарқдаги мамлакатлар билан ўз муносабатларини юқорида айтилган принципларга асослаб қуришни истаган ҳар бир давлат бу декларацияга қўшила олур эди.

Декларацияда қатнашувчи давлатларнинг ўз усталарига оладиган тегишли мажбуриятлари тўғрисидаги таклифларни Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларининг ҳукуматлари ҳамда халқларига дарҳол маълум қилиш мумкин бўлур эди.

Ташқи Ишлар Министрлиги СССР Ҳукумати тақдим этаётган Декларация проекти, яъни тўрт давлат—СССР, АҚШ, Англия ва Франция Декларацияси проекти юзасидан асосий қоидаларни маълум қилиш билан бирга, Яқин ва Ўрта Шарқда тинчлик ҳамда хавфсизлик тўғрисидаги ва бу райондаги мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик тўғрисидаги масала юзасидан Декларациянинг шу проектда баён қилинган асосий принциплари Америка Қўшма Штатлари Ҳукуматига мақбул эканлиги тўғрисида хабар берса, АҚШ Элчихонасидан миннатдор бўлур эди.

АҚШ, Англия, Франция ва Совет Иттифоқи Ҳукуматлари шу проектда баён қилинган принциплар асосида Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари билан муносабат ўрнатишлари ҳақида мазмуни жиҳатидан бир-бирига ўхшаш айрим Декларациялар билан майдонга чиққанларида Совет Ҳукумати бунга ҳам қарши эътироз билдирмаган бўлур эди.

Илова: «Яқин ва Ўрта Шарқда тинчлик ҳамда хавфсизлик ва бу райондаги мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик ҳақидаги масала юзасидан СССР, АҚШ, Англия ва Франция Ҳукуматлари Декларациясининг асосий принциплари» проекти.

Москва, 1957 йил, 11 февраль.

Яқин ва Ўрта Шарқда тинчлик ҳамда хавфсизлик ва бу райондаги мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик ҳақидаги масала юзасидан СССР, АҚШ, Англия ва Франция Ҳукуматлари Декларациясининг асосий принциплари

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи, Америка Қўшма Штатлари, Бирлашган Қироллик ва Франция Республикаси Ҳукуматлари,

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ўз Уставида баён қилинган юксак тинчликсеварлик мақсадлари ва принципларига амал қилиб,

Яқин ва Ўрта Шарқда ҳамда бутун дунёда тинчлик ва хавфсизлик ўрнатиш йўлидаги интилиш ўзларининг Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларига нисбатан амалга оширадиган сиёсатларига асос қилиб олинажагига рози эканликларини **билдирадилар;**

Давлатлар ўртасида бўлган ва Осиё ҳамда Африка мамлакатларининг Бандунг конференциясида баён қилинган муносабатларнинг юксак принципларини **эътироф этадилар** ва ҳурмат қиладилар;

Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларининг миллий мустақиллиги ҳамда давлат суверенитетини мустаҳкамлаш учун қулай шарт-шароит вужудга келтиришга **интиладилар:**

бу райондаги мамлакатларнинг иқтисодий яшнашига биргаликда ҳаракат қилиб беғараз ёрдам беришни астойдил истаётганликларини **билдирадилар** ва бунда шунга асосланадиларки, кам тараққий этган мамлакатларнинг табиий бойликлари мазкур мамлакатларда яшовчи халқларнинг ўз миллий мулкидир ва бу халқлар ўз миллий экономикасини ривожлантириш ҳамда прогресс манфаатларини кўзда тутиб, бу бойликларни мустақил суратда бошқариш ҳамда улардан фойдаланиш ҳуқуқига эгадирлар.

СССР, АҚШ, Англия ва Франция Ҳукуматлари

Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларининг тенглик ва ўзаро манфаатдорлик асосида барча мамлакатлар билан иқтисодий, савдо-сотиқ ва маданий алоқаларни бутун чоралар билан ривожлантиришларига ёрдам беришни **истайдилар,**

бу райондаги мамлакатларнинг кенг миқёсдаги иқтисодий ва савдо алоқалари мазкур мамлакатларнинг манфаатларигагина эмас, балки дунёдаги бошқа мамлакатларнинг иқтисодий фаровонлигини таъминлаш манфаатларига ҳам мувофиқдир, деб **ҳисоблайдилар,**

Яқин ва Ўрта Шарққа тааллуқли халқаро проблемалар ва жанжалли масалаларнинг ҳаммасини музокаралар олиб бориш йўли билан тинч ҳал этиш зарурлигини **эътироф қиладилар.**

СССР, АҚШ, Англия ва Франция Ҳукуматлари бутун дунёда тинчлик ва хавфсизликни сақлаш учун ўз зиммаларидаги жавобгарликнинг аҳамиятини яхши англаб, Яқин ва Ўрта Шарққа нисбатан ўз сиёсатларида қуйида баён қилинган принципларга амал қилиш мажбуриятини оладилар:

1. Жанжалли масалаларни музокаралар методи асосида фақат тинч воситалар билан ҳал этиш йўли билан Яқин ва Ўрта Шарқда тинчликни сақлаш.
2. Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларининг ички ишларига аралашмаслик; бу мамлакатларнинг суверенитети ва мустақиллигини ҳурмат қилиш.
3. Бу мамлакатларни буюк давлатлар иштирок қиладиган ҳарбий блокларга жалб этиш йўлидаги ҳар қандай уринишлардан воз кечиш.
4. Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари территориясидаги чет эл базаларини тугатиш ва бу территориялардан чет эл қўшинларини олиб чиқиб кетиш.
5. Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларига қурол-яроғ етказиб беришдан ўзаро воз кечиш.
6. Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларининг иззат-ҳурмати ва суверенитетига тўғри келмайдиган сиёсий, ҳарбий шартлар ёки бошқа хилдаги шартлар қўймай, бу мамлакатларнинг иқтисодий тараққиётига ёрдам бериш.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи, Америка Қўшма Штатлари, Бирлашган Қироллик ва Франция Республикаси Ҳукуматлари бошқа давлатлар ҳам Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари билан ўз муносабатларида ана шу принципларга амал қиладилар, деб умид қилганлықларини билдирадилар».

* * *

Шу куни ана шу мазмундаги ноталар Франциянинг СССРдаги элчиси М. Дежанга ва Буюк Британиянинг СССРдаги мувaққат ишлар вакили С. Парроттга ҳам топширилди.

Йиллик ҳисобот мажлиси танқид ва ўз-ўзини танқид белгиси остида ўтди

Яқинда Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхози аъзоларининг йиллик ҳисобот йиғилиши бўлиб ўтди. Колхоз раиси ўртоқ Э. Усмонов артелнинг бир йиллик иши тўғрисида ҳисобот доклади қилди. 1956 йилда колхоз пахтачиликда катта ютуқларни қўлга киритди. 1650 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 29,4 центнердан ҳосил етиштирилиб, йиллик пахта тайёрлаш плани 108,6 процентга етказиб бажарилди. Шунингдек ғалла, жун, шоли, гўшт топшириш давлат планлари ҳам ортиғи билан адо этилди. Колхоз 1956 йилда ҳаммаси бўлиб 17 миллион 274 минг 864 сўм даромад қилди. Колхозчиларнинг ҳар бир меҳнат кунига 15 сўмдан пул, 2,5 килограммдан ғалла тақсимланди.

Лекин ўтган йили қатор камчиликларга ҳам йўл қўйилди. Масалан, 11, 12, 15-бригадаларда пахта тайёрлаш давлат плани бажарилмади. Бу бригадаларда гектаридан олинадиган ҳосил 1955 йилдагидан ҳам камайиб кетди. Ўртоқ Низом Мирзаев бошлиқ бригада гектаридан 34,6 центнердан ҳосил олгани ҳолда, Ўрта бўздаги ўртоқ Ҳамроев бошлиқ бригадада 78 гектар ернинг ҳар гектаридан атиги 17 центнердан ҳосил олинди. Бунга сабаб шуки, бу бригадада ғўза парвариши юксак агротехника қоидаси асосида ўтказилмади, йиғим-терим даврида ҳам пахта нобудгарчилигига қарши чинакамига кураш олиб борилмади.

Колхоз тафтиш комиссиясининг раиси ўртоқ Мамедовнинг ҳисобот доклади колхозчиларни қаноатлантирмади. У барча соҳалар бўйича даромад-харажат тўғрисида гапирган бўлса ҳам, аммо асосий масала — меҳнат кунлари ҳақида бир оғиз ҳам сўз айтгани йўқ.

МТС директори ўртоқ Пак МТС билан колхоз ўртасида тузилган шартнома қандай бажарилганлиги тўғрисида гапирди. МТС 1956 йилда колхоз билан тузилган шартноманинг муҳим шартларини бажарди. Аммо шуни алоҳида қайд қилиб ўтиш керакки, баъзи бир колхозларда ҳосилдорликни оширишда ҳали ҳам механизация кучидан кенг фойдаланилмаётир.

Колхозни ташкилий-хўжалик жиҳатдан янада мустаҳкамлаш учун қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари бўйича планнинг бажарилишига эришиш керак. Ваҳоланки, колхозда хўжаликнинг баъзи тармоқлари бўйича план бажарилмаётир. Масалан, ҳар гектар ердан 8-10 ўрнига 3,9 центнердан дон, 20 ўрнига 5 центнердан маккажўхори, 90 ўрнига 40 центнердан картошка, 15 центнер ўрнига фақат 17 килограммдан беда уруғи етиштирилди. Шунингдек, чорвачилик соҳасида ҳам жиддий камчиликларга йўл қўйилди. Агарда колхозда техника кучидан ҳар тарафлама тўлиқ фойдаланилганида эди, юқоридаги камчиликлар юз бермаган бўлар эди. Колхозда шу кунларда қилинаётган ишлар ҳам кўнгилдагидек эмас. Бу ерда хизмат қилаётган механизаторларнинг унумли ишлаши учун барча моддий ва маданий шароит яратиб берилмаган.

Шуниси ачинарлики, колхозда қишлик жой бўлмаганидан барча тракторлар очиқ ерда сақланади. Бу ҳол трактор моторларининг музлаб қолишига, натижада иш унумининг пасайиб кетишига сабаб бўлаётир. Айрим бригадаларда 1957 йил мўл ҳосили учун тайёргарлик қизитиб юборилмаган. Колхозда ариқ-зовурларни тозалаш иши 30 процент, қишлоқ хўжалик асбобларини ремонт қилиш плани 50 процент бажарилди, холос. 3, 7, 8, 11-бригадаларда эса гўнг тўплаш ишига мутлақо эътибор берилмаяпти.

Музокарада сўзлаган колхоз агрономи ўртоқ Қўчқоров Ўрта бўздаги қолоқ бригадаларга яхши ёрдам берилмаётганлигини айтиб, колхоз правлениесини танқид қилди. Лекин у ҳосилдорликни ошириш учун бундан кейин нималар қилиш кераклиги ҳамда кўклам экиш кампаниясига тайёргарликни қизитиб юбориш учун қандай чора ва тадбирларни амалга ошириш лозимлиги тўғрисида тўлиқ гапирмади.

Мажлисда 10 ва 11-мактаб директорлари Ҳатамов, Усмонов ўртоқлар ҳам сўзга чиқдилар. Улар асосан мактаб ўқувчиларига политехника таълимини ўргатиш учун шароит йўқлиги, колхоз правлениеси мактаб ёнидан тажриба участкаси ажратиб бериш, устахоналар ташкил этишда мактабга яқиндан ёрдам бермаётганлиги тўғрисида гапирдилар.

Шундан кейин кун тартибидаги энг охирги масала — колхоз правлениеси ва тафтиш комиссиясини сайлашга ўтилди. Колхозчилар ўртоқ Э. Усмоновни бир овоздан раис қилиб, Мамедовни эса тафтиш комиссиясининг раиси қилиб сайладилар.

Т. ЙЎЛДОШЕВ,
М. РИХСИЕВА.

СССР парламент группасининг йиғилиши

12 февралда кечқурун Кремлда СССР Олий Советининг мажлислар залида парламентаро иттифоқдаги СССР парламент группасининг навбатдаги умумий йиғилиши бўлди. Йиғилишда СССР Олий Советининг 1022 депутати қатнашди.

СССР парламент группасининг умумий йиғилиши 1955 йил 5 августдан тортиб 1957 йил 31 январгача ўтган даврда қилинган ишлар тўғрисида группа комитетининг ҳисоботини, шунингдек парламентаро иттифоқнинг 45-конференциясида қатнашган группа делегациясининг ҳисоботини муҳокама қилди. СССР парламент группасининг раиси депутат О. В. Куусинен группа комитетининг ҳисоботи тўғрисида доклад қилди. Группа делегациясининг 45-конференция ишларидаги иштироки тўғрисида делегация раҳбари депутат К. А. Губин ҳисоб берди.

Ҳисоботларни муҳокама қилиш вақтида музокараларда сўзга чиққан депутатлар парламент группасининг ишларини яхшилашга қаратилган бирқанча таклифларни киритдилар. СССР парламент группасининг умумий йиғилиши СССР парламент группаси комитетининг ҳисобот давридаги фаолиятини бир овоздан маъқуллади.

СССР парламент группасининг йиғилиши пировардида СССР парламент группасининг комитетини сайлади. Депутат О. В. Куусинен яна СССР парламент группасининг раиси қилиб, депутатлардан И. А. Каиров ва М. А. Яснов раиснинг ўринбосарлари қилиб сайланди. Депутат З. А. Лебедева группанинг секретари қилиб сайланди. Депутатлардан А. О. Абзалон-Саксе, К. Э. Алиев, А. А. Андреев, М. Габдуллин, М. А. Ибрагимов, Л. Ф. А. Иллиссон, З. Иманкаликова, С. Камолов, К. В. Ломтатидзе, А. П. Лупан, Н. А. Михайлов, Ю. И. Палецкис, Г. Б. Петросян, А. М. Сафронов, Н. С. Тихонов, М. Турсунзода комитетнинг аъзолари қилиб сайланди.

ҚОММУНИСТЛАР БИЛАН ПАРТИЯСИЗЛАР БЛОКИНИНГ ҚАНДИДАТЛАРИ

Ташкилий-техника ишларига эътиборни кучайтирайлик

Чирчиқ шаҳридаги партия ва совет ташкилотлари сайловолди агитация ишларини қизитиб юбориш билан бирга, ташкилий-техника тайёргарлиги соҳасида ҳам айрим тадбирларни амалга оширмоқдалар. Шаҳардаги 24 та сайлов участкасининг деярлик ҳаммаси телефонлаштирилди, уларда участка комиссияси аъзоларидан дежурлар тайинланган.

Лекин шуни айтиш керакки, шаҳардаги айрим сайлов участкаларида ташкилий-техника ишлари аҳволини қониқарли деб бўлмайди. Мисол учун 15- сайлов участкасини (раиси ўртоқ Шварцкоп, секретари ўртоқ Маликова) олиб кўрайлик. Участка жойлашган бинонинг ичкариси ҳам, ташқариси ҳам жиҳозланмаган. Деворга осиб қўйилган рўйхатни ҳисобга олмаганда, бу ерда сайлов участкаси борлиги билинмайди. Агитпункт кичик бир хонага жойлашган. Унга газета ва журналларнинг янги сонлари ўз вақтида келтирилмайди.

Февраль ойининг қарийб ярмиси ўтиб қолганига қарамай, шу ой учун иш плани тузилмаган, тайёргарлик ишлари ўзибўларчилик билан давом этмоқда. 13- сельмаш сайлов округида ҳам аҳвол яхши эмас.

Ўртоқ Кравцов раислик қилаётган 2- сайлов участкасида сайловчиларни рўйхатга олиш ва рўйхатни қайта текширишдек муҳим ишда жиддий камчиликлар содир бўлмоқда.

Чирчиқ шаҳар партия комитети ва ижроия комитети юқорида кўрсатилган камчиликларни тезликда бартараф қилиб, сайловни ташкилий-техника жиҳатидан пухта тайёргарлик билан кутиб олиш чораларини кўришлари керак.

П. ЛУНЕВ.

Қизиқарли суҳбатлар

Оҳангарон районидаги Каганович номли колхознинг қизил чойхонасига жойлашган 7- агитпункт шу кунларда сайловчилар ва агитаторлар билан гавжум. Бу ерда навбатчилик қилувчи агитаторлар сайловчиларга системали равишда газета материалларини ўқиб бериб, турли темаларда суҳбат ўтказишмоқда. Агитаторлардан Отбосаров ва Довронов ўртоқларнинг совет демократияси, халқаро аҳвол, СССР Конституцияси тўғрисида ўтказган суҳбатларини сайловчилар зўр эътибор билан тингладилар.

Агитаторлар Ўзбекистон пахтакорларининг XII қурултойида қабул қилинган мажбуриятни сайловчилар орасида, айниқса, яхши пропаганда қилмоқдалар. Колхоздаги бригада ва звено аъзолари кўклам экиш кампаниясига ҳар томонлама пухта тайёрланиш юзасидан ўз устларига янги мажбуриятлар олиб, қишки тадбирларни ўз вақтида ўтказаётирлар. Агитколлектив аъзолари маҳаллий Советлар депутатлигига кўрсатилган кандидатлар номзодини пропаганда қилишни ҳам пухта ташкил этмоқдалар.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Шахтёрларнинг муносиб кандидати

Улуғ Ватан урушининг дастлабки оғир йиллари... Ўзбекистон кочегаркаси — Оҳангарон кўмир ҳавзасида ёқилғи саноатини вужудга келтириш ишлари тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг чақириғига жавобан ўша йиллари бу ерга Ватанимизнинг Донбасс, Кузбасс, Қарағанда, Подмосковье кўмир ҳавзаларидан шахтёрлар, шахта қурувчилар кела бошладилар. Қирғизистондаги кончилар тайёрлаб чиқарувчи фабрика-завод таълим мактабини тамомлаган Ортиқбой Исроилов ҳам 135 ҳамкасблари билан 1942 йилнинг сўнгги ойларида Оҳангаронга келган эди. Шахтада ишлаётганлар жуссаси кичкина, кўринишидан нимжон Ортиқбойга қараб, «ундан шахтёр чиқармикин» деб шубҳаландилар.

Бироқ ғайратли, тиришқоқ Ортиқбой ўзига топширилган вазифани бажаришда бошқа кончилардан қолишмади. Буни кўрган шахтёрлар ўз шубҳаларидан қайтишга мажбур бўлдилар. Дастлабки кунларда шахтада откатчи бўлиб ишлаган ёш йигит кейинчалик шахта раҳбарларидан ўз касби — мустаҳкамловчиликка қўйишни талаб қилди. Бу талаб қондирилиб, Ортиқбой Донбасдан келган донгдор шахтёрлар Николай Снопак, Степан Алейников ўртоқлар раҳбарлигида ишлай бошлади. Ишлаб чиқариш процессида ўз касбини яхши эгаллаб олган Исроилов проходчилик касбини ҳам ўрганиб олди. Бу билан ҳам чегараланиб қолмай, ёш кончи «Узбекуголь» тресты ҳузурида очилган кон мастерлари тайёрлаш курсида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиб, курсни муваффақият билан тамомлади. Малакаси ошган бу йигитни шахта раҳбарлари 1944 йили кон мастери вазифасига тайинлашди. Исроилов бу янги вазифада ҳам ёшларга хос ғайрат ва ташаббус билан ишлади. Ўз сменасидаги навалоотбойчилар, мустаҳкамловчилар, проходчилар ва бошқа касбдаги шахтёрларнинг унумли ишлашлари учун зарур бўлган шароитларни яхшилаб, меҳнат унумдорлигини оширишга эришди.

Оҳангарон ҳавзасида кўмир қазиб чиқариш корхоналари кўпая бошлагач, мазкур корхоналарни ишчи кадрлар билан таъминлаш масаласи кундаланг бўлиб қолди. Ана шу муҳим масалани ҳал қилиш мақсадида

шаҳарда тўртта фабрика-завод таълими мактаби ташкил этилди. Бу мактабларни таълим мастерлари билан таъминлашда ҳам анча қийинчиликларга дуч келинди. Ортиқбой Исроилов 8-таълим мактабида мастер бўлиб ишлашга хоҳиш билдирганида уни ҳамма маъқуллади. Чунки кончилик касбларининг кўпчилигини яхши билган, қобилиятли ёш шахтёрнинг ишчи кадрларни моҳирлик билан тайёрлай олишига шубҳа йўқ эди. Ортиқбой уч йил давомида таълим мактабида проходчи, мустаҳкамловчи, навалоотбойчилар тайёрлаш группаларига раҳбарлик қилиб, кўмир саноати корхоналарини малакали ишчи кадрлар билан таъминлаш ишига катта ҳисса қўшди. Унинг таълимини олган шахтёрларнинг кўпчилиги ҳозир Оҳангарондаги кўмир саноати корхоналарида ишламоқдалар. Улардан Мамадалиев, Саидаҳмедов, Раимқулов, Султонов каби кончилар ўз устозлари раҳбарлигида биринчи участкада ишлаётирлар.

Ортиқбой Исроилов 1950 йилда яна 9-шахтага қайтди ва кон мастери бўлиб ишлашни давом эттирди. Ишнинг кўзини биладиган, ўз вазифасини бажаришга ижодий ёндошадиган мастерни 1953 йил охирларидан бошлаб участка бошлиғининг ёрдамчиси вазифасида ишлашга тайинлашди. Ортиқбой янада жонбозлик кўрсатиб ишлай бошлади. Кончиларнинг кўмир қазиб чиқариш планларини ошириб бажаришга интилишларини ҳар томонлама рағбатлантириш ва уларнинг унумли ишлашлари учун барча шароитларни яратиб беришда участка бошлиғига яқиндан амалий ёрдам берди.

Ортиқбой Исроиловни шахтёрлар жуда ҳурмат қилишади. У бундай обрў ва ҳурматга ишлаб чиқаришда коллектив ташаббусини ҳар доим қўллаб-қувватлаши, халқ ва давлат манфаатлари йўлида сидқидиллик билан меҳнат қилиши, жамоат ишларини бажаришга доим тайёр туриши туфайли сазовор бўлди. Шахтёрлар коллективи бу ёш ва ғайратли йигитга катта ишонч билдириб, уни Тошкент область Совети депутатлигига кандидат қилиб кўрсатишди. Ўртоқ Ортиқбой Исроилов 84-Шахтёрский сайлов округидан овозга қўйиш учун меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети депутатлигига кандидат қилиб рўйхатга олинди. Шубҳа йўқки, ёш шахтёр халқнинг юксак ишончини шараф билан оқлаб, депутат — халқ хизматкори деган фахрли номга муносиб ишларни бажаради.

М. МИРҲАМИДОВ.

Агитаторлар йиғилиши

Пискент район партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими район агитаторларининг йиғилишини ўтказди. Йиғилишга агитпункт ва агитколлектив раҳбарларидан 250 киши қатнашди.

Йиғилишда район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири ўртоқ С. Воҳидов маҳаллий Советларга сайлов даврида қилиниши зарур вазифалар ҳақида гапирди. Лекциядан сўнг район партия комитетининг 1-МТС зонаси бўйича секретари ўртоқ М. Магазов агитаторларнинг галдаги вазифалари ҳақида сўзлади.

Агитаторлар йиғилишида Ҳамза сайлов участкаси қошида ташкил этилган агитпункт мудири ўртоқ Ж. Исомов, Оқтепа сайлов участкаси қошида ташкил этилган агитпункт мудири ўртоқ М. Ботирқулов ва Калинин сайлов участкаси қошида ташкил этилган агитпункт мудири ўртоқ Ш. Маликовлар ўз тажрибаларини сўзлаб бердилар.

Йиғилиш қатнашчилари Ленин номли мактабда (мудири ўртоқ Курносенко) ва Каганович номли мактабда ташкил этилган агитпунктларда (мудири ўртоқ Лим Алексей Иванович) агитаторларнинг ёмон ишлаганликларини кўрсатиб ўтдилар. Бу агитпунктларда ҳали агитаторларга участкалар тақсимлаб берилмагани ҳам кўрсатилди.

Н. БЕКНАЗАРОВ.

Оҳангарон чақиради

(Қўшиқ)

Меҳнат билан шон таратган комсомол,
Саҳроларда боғ яратган комсомол,
Шуҳратинг зўр, номинг улуғ ленинчи,
Ленинчилар — халқнинг фахри, севинчи.
Чақирмоқда Оҳангарон боғлари,
Бойликка кон адирлари, тоғлари.
Отлан, ўртоқ, қора олтин конига,
Ҳеч туганмас тошкўмир маконига.
Янги кон оч, кон устига кон бўлсин,

Совет юрти яшнаб, бойликка тўлсин.
Қадам ташла Оҳангарон шаҳрига,
Тизма тоғлар, разрезларнинг бағрига.
Она-Ватан чақирмоқда, тайёр бўл!
Шуҳратингни яна ошир, комсомол!
Миллионларнинг тоза қони, жонисан,
Партиямиз таянчисан, шонисан.

Акмал ПЎЛАТ.

Совет Иттифоқи ва Хитой халқларининг абадий дўстлиги

ПЕКИН, 13 февраль. (ТАСС). Хитойнинг марказий ва маҳаллий матбуоти совет ва хитой халқларининг мустаҳкам дўстлиги ҳамда самарали ҳамкорлиги тўғрисида мақолалар, очерклар, фотосуратлар ва бошқа материаллар босиб чиқармоқдалар.

«Бэйцзинжибао» газетаси «Хитой ва Совет Иттифоқи ўртасидаги иттифоқ тинчлик манфаатига хизмат қилади» деган сарлавҳали мақоласида Хитой ва Совет Иттифоқининг бирлиги улуғ социализм лагери куч-қудратининг муҳим факторидир, деб ёзади. Иккала мамлакатнинг территорияси, дейилади мақолада, дунёдаги барча мамлакатлар территориясининг тўртдан бир қисмини ва социалистик давлатлар территориясининг ўндан тўққиз қисмидан кўпроғини ташкил этади.

Хитой билан Совет Иттифоқи ўртасидаги иттифоқ, деб таъкидлайди яна газета, эзилган халқларни қўллаб-қувватлашда ғоят катта роль ўйнайди. Хитой ва Совет Иттифоқи миллий мустақилликка эришган бошқа мамлакатлар билан биргаликда тинч-тотув яшашдан иборат беш принцип асосида дўстона муносабатларни ривожлантирмоқдалар, аҳолиси бир ярим миллиард киши бўлган «тинчлик зонаси»ни барпо қилдилар.

«Гунжэньжибао» газетаси ўзининг «Совет мутахассисларидан янада қунт ва активлик билан ўрганайлик» деган бош мақоласида таъкидлайдики, совет мутахассислари Хитойда автомобиллар ва самолётлар ишлаб чиқара бошлашда, геология разведка ишларини кенгайтириб юборишда, катта қурилишларга киришишда ёрдам бердилар.

Газеталарда халқ вакиллари Умум Хитой доимий комитети раисининг ўринбосари Ли Цзи-шэньнинг шеърлари босиб чиқарилмоқда. У бу шеърларни халқ вакиллари Умум Хитой мажлиси доимий комитетининг делегацияси составида яқинда Совет Иттифоқига қилган сафари вақтида олган таассуроти билан ёзган.

Газеталар дўстлик, иттифоқ ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Хитой-Совет шартномасининг 7 йиллигига бағишланиб Хитойнинг турли шаҳарларида виставкалар, докладлар ва кечалар ташкил этилаётганлигини ҳам хабар қиладилар.

ПОЛЬШАДА ВАҚТИНЧА ТУРГАН СОВЕТ ҚЎШИНЛАРИНИНГ ҲУҚУҚ СТАТУСИ ТЎҒРИСИДАГИ СОВЕТ-ПОЛЬША ШАРТНОМАСИ РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛИНДИ

СССР Олий Совети Президиуми Польшада вақтинча турган совет қўшинларининг ҳуқуқ статуси тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ҳукумати билан Польша Халқ Республикаси Ҳукумати ўртасида 1956 йил 17 декабрда Варшавада имзоланган ва СССР Министрлар Совети томонидан тасдиқланган Шартномани 1957 йил 11 февраль фармони билан ратификация қилди.

АҚШ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XVI СЪЕЗДИ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

НЬЮ-ЙОРК, 13 февраль. (ТАСС). АҚШ Коммунистик партияси XVI съездининг кеча уч мажлиси бўлди.

Компартия вакили мухбирларга хабар қилиб айтдики, съезд қатнашчилари партиянинг фаолияти тўғрисидаги асосий резолюцияни съездда киритилган тузатишлар билан маъқулладилар. Резолюцияда АҚШ Компартиясининг марксизм-ленинизм принципларига ва пролетар интернационализми принципларига содиқ эканлиги уқдириб ўтилган. Съезд партиянинг янги миллий комитетига партиянинг янги программасини ишлаб чиқувчи комиссия сайлашни таклиф қилди. Бу программа барча партия аъзоларининг муҳокамасига тақдим этилади. Съезд қатнашчилари партиянинг янги уставини маъқулладилар.

Сўнгра АҚШ Компартиясининг миллий комитети сайланди. Комитетга 20 аъзо сайланди. Комитетнинг қолган 40 аъзоси штатларнинг партия конференцияларида сайланади.

Съезд мажлислари ўртасидаги танаффус вақтида партия миллий комитетининг мажлиси бўлди. Сўнгра Ю. Деннис съездга комитет номидан доклад қилиб унинг ишларини гапириб берди. У съездга миллий-маъмурий комиссия тузишни тавсия қилди. Бу комиссия миллий комитетнинг биринчи пленуми чақирилгунча миллий съезд қарорларини амалга ошириб туриши лозим. Биринчи пленум штатларда партия конференциялари ўтказилиб бўлгандан кейин чақирилади. Ю. Деннис комитет аъзолари номидан гапириб, миллий комитетга штатларнинг партия конференцияларида яна 40 аъзо сайланиб бўлганидан кейин, у доимий маъмурий кенгаш ва партиянинг секретариатини тузсин деб тавсия қилди. Съезд қатнашчилари миллий комитетнинг докладини катта кўпчилик овоз билан маъқулладилар. 29 мамлакатдаги коммунистик ва ишчи партияларидан, шу жумладан КПССдан, Хитой Халқ Республикаси, Италия, Франция, Чехословакия ва бошқа мамлакатларнинг компартияларидан съезд номига табриклар келганлиги эълон қилинди.

НЬЮ-ЙОРК, 13 февраль. (ТАСС). АҚШ Коммунистик партиясининг Нью-Йоркда бўлаётган XVI съезди кеча ўз ишини тамомлади.

Аввалги съезддан бу съездгача ўтган етти йил мобайнида АҚШ Компартияси тарихида ғоят оғир воқиалар рўй берди. Шу даврда реакция компартияга қарши ҳужумлар қилиб, туҳматлар ёғдирди ва уни қувғин остига олди. Реакцион кучлар ўз мақсадларига эриша олмадилар — АҚШ Компартиясини емира олмадилар, бироқ партия ташкилий жиҳатдан сезиларлик талофатларга учради. Бу йиллар асосан иқтисодий «яшнаш» даврига тўғри келди, бу эса ишчилар ҳаракатининг бир қисмида «узлуксиз яшнаш» бўлиши мумкин деган хом хаёллар туғдирди. Бундай шароитда баъзи коммунистлар орасида ҳам иккиланишлар пайдо бўлди.

Партия интеллигенциясининг бир қисми орасида партия қандайдир сиёсий ёки маърифат тарқатувчи уюшмага айлантирилсин деган овозлар эшитила бошлади. Партияда дискуссия бошланди ва бу дискуссия шахсга сиғиниш оқибатларини тугатиш ҳамда кейинги халқаро воқиалар муносабати билан айниқса қизғин тус олди. Шу дискуссиялар вақтида очиқдан-очиқ ревизионистик характердаги фикрлар айтилди. Буржуа матбуоти Коммунистик партиянинг ораси «муқаррар» бузилади деб хурсанд бўла бошлади.

Бироқ, XVI съезд Коммунистик партиянинг бирлиги, уни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш белгиси остида ўтди. Партияни уюшмага айлантириш идеясини рад қилувчи резолюция якдиллик билан қабул қилинганлиги съезднинг, ҳеч шубҳасиз, энг муҳим қарорларидан биридир.

Съезд ўтмишда йўл қўйилган сектантчилик хатоларини танқид қилди ва шу билан бирликда кейинги ойларда айниқса ўзини яққол кўрсатган ўнг оппортунистик тенденциялар хавфли эканлигини кўрсатиб ўтди.

Съезд АҚШ Коммунистик партиясининг марксизм-ленинизм принципларига ва жумладан, халқаро пролетар бирдамлиги принципига содиқ эканлигини таъкидлади.

Съезд АҚШнинг ҳозирги вақтдаги иқтисодий аҳволини анализ қилиб, «халқ капитализми» тўғрисидаги афсоналарнинг бемаънилигини ва «узлуксиз яшнаш» даври ҳақидаги хом хаёлларнинг пучлигини уқтириб ўтди. Съезд АҚШ ҳукмрон доираларининг ташқи сиёсатига баҳо берди ва тинч-тотув яшаш сиёсати учун курашни кучайтиришга чақирди.

Съезд партиянинг негрлар масаласидаги илгариги хатоларини анализ қилиб чиқди ва иրқий сегрегацияга ва негрларга нисбатан ирқий камситишга қарши курашда коммунистларнинг актив қатнашуви ҳақидаги программани белгилаб берди.

Съездда Компартиянинг социал-демократларга муносабати масаласига доир махсус резолюция қабул қилинди.

Съезд партия раҳбарлигини партиялилар оммасига ва ишчилар оммасига яқинлаштирувчи бир қанча тадбирларни тасдиқлади. Партиянинг марказий органларини АҚШнинг энг йирик ишчилар маркази Чикаго шаҳрига кўчиришга қарор қилинди.

МАРШАЛ Г. К. ЖУКОВНИНГ БИРМАДА БЎЛИШИ

МАЙМЬО, 13 февраль. **(ТАСС махсус мухбири).** Совет Иттифоқи маршали Г. К. Жуков кеча Бирма Шимолий ҳарбий округининг ўқув марказлари билан танишди. Г. К. Жуков Бирма Иттифоқи молия министри ва ички ишлар министри билан биргаликда округ офицерлар мактабини бориб кўрди.

Маршални машқ майдонларига таклиф этадилар. Маршал курсантларнинг амалий машқларини томоша қилади. Ўқчи ротанинг ҳужуми машқ қилинади, Маршал бўлинманинг пухта ишини маъқуллайди.

Г. К. Жуков округ объектларини кўздан кечириб бўлгандан кейин Бирма молия министри ва ички ишлар министри билан бирга Анисакан аэродромига боради. Кўчаларда тўпланиб турган Маймьо аҳолиси маршални самимий табриклайди. Тантанали кузатиб қолишдан кейин самолетлар Хехо томон, шанларнинг тоғли давлатига йўл олади.

УЛУҒ ГЛИНКА

(Вафотига 100 йил тўлиши муносабати билан)

Рус халқининг фахри ва миллий ифтихори, улуғ рус классик музикасининг асосчиси Михаил Иванович Глинка музикамизда адабиётдаги Александр Сергеевич Пушкин сингари сўнмас қуёш бўлиб қолди. Ўша узоқ йиллардаёқ, композитор вафотига бағишлаб «Современник» журналининг март сонида мақола ёзган И. Панаев: «Глинканинг номи унинг мелодик, чуқур маъноли ёки серзавқ куйлари билан бирга Россиянинг энг узоқ бурчакларигача бориб етди», — деган эди.

Глинка вафотидан сўнг ўтган юз йил унинг музикасини шон-шарафларга чулғади. Глинка асарлари музикали театрларда, концерт эстрадаларида, тобора кенгайиб бораётган музика ҳаваскорлари доирасида, кундалик ҳаётимизда янграмоқда ва яшамоқда. Улуғ композиторнинг ўлмас асарлари ёш музикантларни авлодма-авлод тарбиялаб, ўргатиб келмоқда. Глинканинг барча рус композиторлари ижодида муҳим роль ўйнаган доно эстетик принциплари замондошларимизнинг музикасига ҳам таъсир қилмоқда.

Энг улуғ асарларнинг, гўзаллик ва юксак бадиий маҳоратнинг мужассами бўлган «Иван Сусанин», «Руслан ва Людмила» операларининг, испан увертюраларининг, «Камаринская»нинг, «Вальс-фантазия»нинг, жуда кўп жозибадор, ёқимли етук романсларнинг автори бўлган Глинка ўз вафотидан бир йил бурун, яъни эллик икки ёшида Германияга боради, у ерда ғарб музикасини ўрганади ва ўз бадиий маҳоратини қунт билан янада такомиллаштиришга ҳаракат қилади.

Глинканинг ғарб музика фанини ўрганиши ижодий, танқидий, равшан эстетик талабларга тўла жавоб берадиган тарзда бўлди. Бу эстетик талаблар унинг ватанпарварлик қарашларига мос бўлиб тушарди.

Глинканинг зийрак ақли, катта, сезгир қалби композиторнинг қудратли ва ёқимли сермазмун музикасининг ҳар бир тактида, рус халқи маданиятига меҳр-муҳаббат билан тўлиб тошган эстетик фикрларида, кенг тингловчилар оммаси манфаатлари йўлида қилган ғамхўрликларида сезилиб турибди. Глинканинг

Н. В. Кукольникка ёзган хатидаги қуйидаги машҳур гапларини завқланмасдан ўқиб бўлмайди: «...Санъат талабларини даврнинг талаблари билан боғлаш ва асбобларнинг ҳамда ижро этишнинг такомиллашувидан фойдаланиб, билимдонларга ва оддий кишиларга мўлжалланган **докладларга** ўхшаган музика асарлари ёзиш мумкин». Бу фикр ўз ижодини халққа тушунарли қилиш ғамини еган ҳар бир санъаткор учун ҳозир ҳам керак.

Композитор бошқа бир хатида ўзининг янги операси учун «мутлақо миллий» сюжет танлаб олмоқчи бўлганлигини ва шунга мос музика ёзмоқчи эканлигини ёзган эди.

Глинка А. Н. Серов билан қилган бир суҳбатида халқчиллик критерийсининг кучини, ижодда халқ манбаларининг катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб: «Музикани халқ яратади. Биз санъаткорлар эса унга сайқал берамиз», — деган эди. Глинканинг бу гавҳар сўзлари бизнинг эстетика фанимиздан мустаҳкам ўрин олди.

Глинка санъатда мазмун билан шакл ажралмасдир деган фикрни тез-тез такрорлар эди. У ўзининг «Инструментовка ҳақида мулоҳазалар» деган асарида: «Музикавий фикрнинг гўзаллиги оркестр гўзаллигини туғдиради», — деб кўрсатган эди.

Глинка В. Н. Кашперовга ёзган хатида санъатнинг, бинобарин, музиканинг икки қисмдан, яъни ҳис-туйғу ва формадан иборат эканлигини, иккаласи бир бутунликни ташкил этишини кўрсатиб: «Ҳис-туйғу ва форма — жон билан тана», — деб таъкидлаган эди.

Глинка бундай фикрларни айтар экан, ўз ижодий методининг моҳиятини очиб берарди. Гоҳ алангали ватанпарварлик, гоҳ таъсирли-лирик ёки ғамгин, гоҳ сермулоҳазали-эпик, қувончли ва патетик-улуғвор сингари жуда чуқур ҳиссиётларни очиб берувчи асарларининг формасини такомиллаштириш учун тинмай интилиш Глинка ижодий методининг ўзига хос хусусиятидир. Глинка музикасидаги бу ҳиссиётларнинг кўпқирралилиги кишини ҳайратда қолдиради ва унутилмас образларда яққол гавдаланади.

Тантанали гимн «Шон-шараф сенга» ни, Сусаниннинг ўлими олдидан айтган улуғвор-ватанпарварлик арияси — «Ҳақиқатни фаҳмлаяптилар»ни, Русланнинг чуқур маъноли философик «О, далалар, далалар» қўшиғини, Ильинишнанинг «Эшикларни шамол қоқар» деган ишратбозлик ва шўх қўшиғини, «Ҳаяжонга келган ҳисларим, тинчланинг!» деган ғамгин романсни, «Тунги кўрик» деган драматик, гўзал қўшиқни, Пушкиннинг «Унутмайман ажойиб дамни» деган ажойиб шеърининг музикада поэтик ифодасини топган гўзал лирик ашулани, «Руслан ва Людмила»га ёзилган жўшқин, қувноқ увертюрани бир марта эшитган киши уларни унута олармиди!

Композитор ўзининг йирик асарларида ҳам, миниатюраларида ҳам ўзининг ажойиб музика драматурги эканлигини намойиш қила олган. Шунинг учун ҳам бу асарларнинг формалари жуда ҳам эркин ва шу билан бирга бадиий жиҳатдан камолотга етган.

Глинканинг ижодида ифодаланган эмоцияларнинг самимий ва эркин бўлиши табиий ва жозибалидир. В. В. Стасов, жумладан Глинканинг романслари «автор ҳаётининг лаҳзаларини, уни ҳаяжонлантирган ҳис-туйғуларнинг баъзиларинигина санъат шаклида акс эттириш воситаси бўлиб хизмат қилар эдилар» деб кўрсатган эди.

Шу билан бирга, Глинка ижодида композиторнинг бой билим доирасида пишиб етилган кўпқиррали объектив мундарижа ҳам ўз аксини топган. Шунингдек, унда Глинканинг XIX аср бошидаги илғор рус жамияти ватанпарварлик идеалларига мос келувчи ижтимоий интилишлари ҳам ифодаланган. Глинка музикасининг бу кенг объективизми, шубҳасиз, рус халқ қўшиқчилиги билан мустаҳкам алоқада бўлган. Мана шу жонажон қўшиқлар унинг қонига сингиб кетган, у баъзан шундай қўшиқларни яратганки, уларни чинакам халқ қўшиқларидан ажратиш жуда қийин.

Глинка рус миллий мелодиясининг интонацион доирасидагина ўралишиб қолмади; у бошқа халқларнинг музика маданияти билан чуқур қизиқиб, бошқа халқлар мелодияларининг характер ва руҳини ўз музикасида усталик билан акс эттириб, келгуси композиторларга интернационал алоқаларни ва бошқа халқлар билан дўстликни мустаҳкамлаш ҳақида улуғ васият қолдириб кетди. Глинканинг бошқа халқлар музикаси билан танишиши юзаки танишиш эмас эди. У, Украинага борганида украин қўшиқчилигининг характери ва руҳига шу қадар кириб кетдики, унинг «Гувулла шамол», «Сайрама, булбул» каби оригинал қўшиқларининг автори ким эканлигини аниқлаш қийин.

Шуниси характерлики, Глинка бошқа халқлар музикасидан таъсирланар ва завқланар экан, уларни қўшиқ шаклидагина эмас, балки йирик асарларида ҳам ифодалашга ҳаракат қилди. Н. В. Гоголнинг «Тарас Бульба» повести асосида украин симфонияси яратиш ҳақида Глинка кўп ўйлади. Глинка Гранададан онасига ёзган хатида испан музикаси билан шуғулланаётганини айтган эди.

Кўп ўтмай, Глинка ижодида «Арагон хотаси» ва «Мадрид кечаси» деган икки ажойиб испан увертюраси пайдо бўлади. Бу асарларда халқ темаси жуда моҳирлик билан симфониялаштирилади. Глинка бу асарларда испан темаларининг байрамона халқчил колоритини сақлаб қолишга муваффақ бўлди. Глинканинг романсларида, фортепиано учун ёзилган асарларида, операларида биз поляк, фин, шотланд, яҳудий, итальян, кавказ халқларининг музикаларини эслатадиган куйларини учратамиз.

Рус симфонизми принципларига асос солиб, икки рус темаси асосида яратилган «Камаринская» фантазияси, «Иван Сусасин» ва «Руслан ва Людмила» опералари композиторнинг бутун ижодиётининг чўққисигина бўлиб қолмасдан, шу билан бирга жаҳон музика классикасининг дурдоналаридан бўлиб қолди.

Глинканинг эстетик-ижтимоий интилишлари қанчалик узоққа кетганлигини ва уларнинг ватандошларимиз қалбида қандай туйғулар уйғотганлигини композитор Б. В. Асафьев 1942 йилда қамал қилинган Ленинградда жуда яхши ифодалаган эди: «Руслан»нинг эртак тўқимасида (базмда ҳам, шимоллик кекса донишманд фин билан суҳбатда ҳам ва, айниқса, сечь далаларида) фикр ва туйғулар «қўшиқ» айтадилар. Бу фикр ва туйғулар Александр Невский, Димитрий Донской, Пожарский ва Кутузов ҳамда бизга анча яқин бўлган қаҳрамонлар ҳақидаги, ўзларини асрлар бўйи ўчмас шон-шуҳрат билан қоплаган Совет ерининг жасур ва енгилмас ҳимоячилари ҳақидаги эртаклардан бизга маълумдир».

Шу қадар юксакликка парвоз қила олган Глинка музикаси чоризм самодержавиесининг чиновник-крепостнойлик жамиятига ёқмас эди. Глинканинг ўзи музикасини «кучерлар музикаси» дейишганидан хурсанд эди. Лекин ана шу жамиятга душманчилик муносабатида бўлган ва тингловчиларини ҳамма вақт ҳам ўз кўзлари билан кўра олмаган композитор изтироб чекар, кўпинча кўнгли ярим бўлиб юрар эди. Бу азоблар унинг умрини анча қисқартирди. Лекин композитор ҳаёт чоғидаёқ унинг музикасининг мухлислари кўп эди.

Кейинги бўғинлар орасида Глинка музикасининг дўстлари кўпайиб, унга бўлган муҳаббат тобора алангаланиб борди.

Н. А. Римский-Корсаков Глинка операларининг партитураларини таҳрир қилиш устида олиб борган ишларини эслар экан: «Бу гениал одамга қойил қолишимнинг ва унинг ҳурматига бош эгишимнинг чеки йўқ эди», — деган эди. М. П. Мусоргский ўз хатларида Глинкани «улуғ устоз», «улуғ рус музика мактабини яратувчи» деб атайди.

Бизнинг давримизда Глинканинг мафтун этувчи, доимо барҳаёт музикаси бутун халққа манзур бўлмоқда. Оддий, сезгир рус кишисининг жўшқин, ўйноқи қалби ва порлоқ тафаккури томонидан яратилган бу музика миллионларнинг қалбида янграйди.

Совет Иттифоқининг ҳамма халқлари ва бошқа кўпгина мамлакатларнинг кишилари Глинканинг улуғ номини ҳурмат ва муҳаббат билан тилга оладилар.

Мариан КОВАЛЬ.

ТУЗАТИШ

Газетамизнинг 1957 йил 5 февраль сонидаги бошмақоланинг биринчи устун 4-абзац 2-йўлидаги Оржоникидзе районы ўрнига Янгийўл районы деб тузатиб ўқилсин.

Редактор ўринбосари М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/II да **Ганг дарёсининг қизи,** 16/II да **Алишер Навоий.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/II да **М. И. Глинка вафотининг юз йиллигига бағишланган концерт,** 16/II да **Шўрали** (билетлар сотилган).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/II да **Фарҳод ва Ширин,** 16/II да **Тоҳир ва Зуҳра.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 3 бўлимда цирк томошалари. 17/II гача **К. Дороттининг хайрлашув гастроллари.** Томоша кеч соат 8 да бошланади.

КИНОТЕАТРЛАРДА:

КЕНГ ЭКРАНЛИ «РОДИНА» — кундуз ва кечқурун: 1) **Бахтиёр ёшлик** 2) **«Товаришч» денгизга чиқади.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз соат 12 гача **Стадионда учрашамиз,** қолган сеансларда **Бираж Баху.**

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **Мисс Менд.**

«УЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Стадионда учрашамиз.**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136 Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. Қишлоқ хўжалиги бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат - 34048. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 00942. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № — 1741.